

**BADANIE PODSYTEMU INFORMATYCZNEGO
EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO
W CELU ZWIĘKSZENIA JEGO PRZYDATNOŚCI
DO EWALUACJI
SEKTOROWEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO
ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH**

RAPORT DLA DEPARTAMENTU ZARZĄDZANIA
EUROPEJSKIM FUNDUSZEM SPOŁECZNYM
W MINISTERSTWIE ROZWOJU REGIONALNEGO

Anna Chrościcka
Tomasz Płachecki

Warszawa, marzec 2006

Publikacja współfinansowana ze środków **Europejskiego Funduszu Społecznego** w ramach Pomocy Technicznej Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich.

SPIS TREŚCI

PODSUMOWANIE	3
BRAK CAŁOŚCIOWEJ KONCEPCJI OKREŚLAJĄCEJ SPOSÓB WYKORZYSTANIA PEFS DO EWALUACJI SPO RZL	3
NIEZNAJOMOŚĆ CELÓW PEFS I PROCEDUR DOTYCZĄCYCH JEGO OBSŁUGI WŚRÓD UŻYTKOWNIKÓW	3
USTERKI I NIEDOSKONAŁOŚCI TECHNICZNE PEFS	4
NIEDOSKONAŁOŚĆ MODELU OBIEGU DANYCH W PEFS	7
ZAKRES I CHARAKTER DANYCH	8
OPERACJE NA DANYCH	9
CELE I METODA BADANIA	11
CELE PEFS	12
ZAPISY W DOKUMENTACH	12
PERCEPCJA WŚRÓD PRACOWNIKÓW ZAANGAŻOWANYCH INSTYTUCJI	14
OCENA I REKOMENDACJE	15
DOSTOSOWANIE PEFS DO PROPONOWANYCH CELÓW	19
FORMULARZ	19
PODZBIORY I ZESTAWIENIA	20
SELEKCYJONOWANIE ZE WZGLĘDU NA MOMENT ZAKOŃCZENIA UDZIAŁU W PROJEKCIE	21
FUNKCJONOWANIE PEFS	22
MODEL AKTUALNY	22
OCENA I REKOMENDACJE	26
FUNKCJONOWANIE PEFS – PRAKTYKA	30
Trudności związane z zebraniem przez Projektodawców informacji od Beneficjentów Ostatecznych.	30
Trudności związane z wprowadzaniem przez projektodawców informacji uzyskanych od beneficjentów oraz informacji na temat udzielonego im wsparcia do systemu PEFS.	33
Przekazanie przez projektodawców pliku z danymi o Beneficjentach Ostatecznych do Instytucji Wdrażającej oraz dołączenie przekazanych danych do bazy PEFS.	43
Trudności w wykorzystywaniu przez Instytucję Wdrażającą danych, które wprowadziła do bazy PEFS.	45
Trudności związane z losowaniem przez Instytucję Wdrażającą Beneficjentów Ostatecznych do badania ankietowego, przekazaniem danych zewnętrznej instytucji badawczej oraz włączeniem danych pochodzących z ankietowania do bazy PEFS.	46
Ograniczona użyteczność wyników badania dla Instytucji Wdrażających	47
ZAŁĄCZNIK: ZAKRES DANYCH FORMULARZA PEFS - SUGESTIE ZMIAN	49

PODSUMOWANIE

BRAK CAŁOŚCIOWEJ KONCEPCJI OKREŚLAJĄCEJ SPOSÓB WYKORZYSTANIA PEFS DO EWALUACJI SPO RZL

Problem:

Podstawowe ograniczenie przydatności PEFS do ewaluacji SPO RZL wynika z braku jasnej, podzielanej przez użytkowników systemu koncepcji, w jaki sposób ma być wykorzystywany do tego celu. Zapisy w dokumentach programowych SPO RZL nie rozstrzygają tej kwestii. Niejasność pogłębia fakt, że wciąż nie działa SIMIK – system, wobec którego PEFS miał stanowić uzupełnienie.

Rekomendacja:

→ Powinna zostać opracowana koncepcja przesądzająca w jaki sposób PEFS ma służyć ewaluacji SPO RZL. Naszą propozycję dotyczącą wykorzystania PEFS do ewaluacji SPO RZL przedstawiamy w rozdziale Cele PEFS: Ocena i rekomendacje. Wychodząc z założenia, że dopiero wnikliwe badania ewaluacyjne mogą przyczynić się do „stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji publicznej”¹ opowiadamy się za przypisaniu PEFS stosunkowo szerokich funkcji.

NIEZNAJOMOŚĆ CELÓW PEFS I PROCEDUR DOTYCZĄCYCH JEGO OBSŁUGI WŚRÓD UŻYTKOWNIKÓW

Problem:

Istotnym problemem obniżającym sprawność PEFS jest niedostateczna znajomość procedur określających jego funkcjonowanie wśród obsługujących system pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie SPO RZL.

Niewiedzy pracowników sprzyja brak dokumentu, który wyczerpująco opisywałby cele i sposób funkcjonowania PEFS. Uzyskanie takiej wiedzy wymaga zestawiania różnych dokumentów (takich jak Uzupełnienie SPO RZL, Plan Oceny SPO RZL, korespondencja kierowana przez Instytucję Zarządzającą do Instytucji Wdrażających czy instrukcja obsługi oprogramowania PEFS) i weryfikowania ich aktualności². Brak również dostatecznie precyzyjnych instrukcji obsługi PEFS, dopasowanych do potrzeb poszczególnych rodzajów użytkowników oraz do używanego przez nich oprogramowania.

¹ Porównaj: Plan Oceny Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004 – 2006, s. 9.

² Różnice między opisami funkcjonowania PEFS zawartymi w poszczególnych odnoszących się do niego dokumentach są naturalną konsekwencją zmian w koncepcji funkcjonowania systemu. Jednak gdy modyfikacjom nie towarzyszy odpowiednie uaktualnienie dokumentów opisujących funkcjonowanie PEFS do momentu wprowadzenia zmian, owe dokumenty przestają odzwierciedlać stan rzeczywisty.

Fakt, że sposób działania PEFS nie został w wyczerpujący sposób określony na piśmie, utrudnia rozstrzygnięcie wątpliwości pojawiających się przy obsłudze systemu oraz monitorowanie prawidłowości jego funkcjonowania. Najważniejsze obszary niewiedzy obejmują:

- cele funkcjonowania systemu
- sposób obliczania niektórych danych wymaganych przez formularz PEFS (zwłaszcza liczby godzin wsparcia i wartości wsparcia)
- procedury regulujące przepływ danych, określające sposób przekazywania danych przez Projektodawców Instytucjom Wdrażającym, a także zakres danych, które Instytucje Wdrażające są zobowiązane przekazywać Instytucji Zarządzającej.

Rekomendacja:

→ Cele PEFS oraz sposób wprowadzania, przekazywania i wykorzystywania danych do systemu powinny zostać precyzyjnie określone na piśmie, w jednym dokumencie albo w zbiorze powiązanych ze sobą dokumentów. Następnie dokumenty te – na przykład wydane w formie broszury – powinny zostać przekazane instytucjom zaangażowanym we wdrażanie SPO RZL, a także udostępnione w Internecie – najwłaściwszym adresem wydaje się prowadzony przez Instytucję Zarządzającą serwis poświęcony EFS. W wypadku wprowadzania zmian ewentualne kolejne wersje dokumentów należy oznaczać i dystrybuować w taki sposób, żeby użytkownicy nie mieli wątpliwości, która wersja aktualnie obowiązuje.

USTERKI I NIEDOSKONAŁOŚCI TECHNICZNE PEFS

Problem:

Istotnym utrudnieniem w funkcjonowaniu PEFS jest występowanie problemów technicznych oraz brak procedury ich zgłaszania i rozwiązywania. Firmie, która przygotowała oprogramowanie PEFS (ani żadnej innej) nie powierzono obowiązku reagowania na problemy związane z obsługą PEFS, zgłaszane przez jego użytkowników. Wobec braku procedury zgłaszania problemów oraz reagowania na takie zgłoszenia napotkanie problemu prowadzi do zaprzestania wprowadzania danych (w oczekiwaniu na bliżej niesprecyzowany moment jego rozwiązania) lub do wprowadzania ich w sposób niepoprawny.

Używane obecnie wersje oprogramowania wykazują usterki (takie jak znikanie niektórych wpisanych informacji), a także nie zapobiegają w dostatecznym stopniu wprowadzaniu przez użytkowników danych nieprawidłowych. Przyjmowanie przez PEFS takich danych prowadzi do problemów przy próbie ich późniejszego wykorzystania.

Brak zasad regulujących udostępniania kolejnych, udoskonalonych wersji formularza PEFS, doprowadził do równoległego funkcjonowania dwóch wersji, z których żadna nie jest jednoznacznie rekomendowana.

Rekomendacje:

Oprócz usunięcia usterek (takich jak znikanie wpisanych informacji) oprogramowanie PEFS wymaga również udoskonalień, polegających przede wszystkim na rozszerzeniu zakresu walidacji³, w celu ograniczenia przypadków wprowadzania danych nieprawidłowych.

Wskazane jest również wyposażenie PEFS w funkcje ułatwiające wprowadzanie i wyszukiwanie danych – sugestie w tej sprawie przedstawiamy w rozdziale Propozycje udogodnień technicznych.

➔ Wskazane jest zlecenie zewnętrznej firmie informatycznej rozwiązywania na bieżąco problemów wynikających z niewiedzy użytkowników oraz błędów systemu. Zlecenie powinno obejmować w szczególności wykonywanie następujących zdań:

- 1) stałe przyjmowanie od użytkowników PEFS zgłoszeń usterek oraz propozycji udogodnień
- 2) rozpatrywanie na bieżąco zasadności tych zgłoszeń lub propozycji
- 3) w przypadku uznania przyjętych zgłoszeń i propozycji za zasadne: wprowadzanie do oprogramowania PEFS odpowiednich poprawek
- 4) w przypadku stwierdzenia, że zgłoszenie lub propozycja są bezzasadne (wynikają z niewiedzy lub braku umiejętności użytkownika): udzielanie użytkownikowi odpowiedniej konsultacji

³ Walidacja oznacza zawężenie zakresu danych przyjmowanych przez pole formularza, przez określenie dopuszczalnego rodzaju znaków (na przykład: wyłącznie cyfry) lub dopuszczalnego ciągu znaków (na przykład: wyłącznie nazwy polskich miejscowości, lub miejscowości leżących w obrębie powiatu, który wskazano we wcześniej wypełnionym polu).

5) dokumentowanie działań zrealizowanych w ramach powyższych zadań – dokumentowanie umożliwi monitorowanie przyczyn ewentualnych opóźnień lub nieprawidłowości we wprowadzaniu danych.

Informacja o zasadach uzyskiwania pomocy technicznej powinna zostać przekazana wszystkim użytkownikom, którym przyznane zostanie prawo do korzystania ze wsparcia.

Proponujemy, żeby należeli do nich pracownicy Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Wdrażających odpowiedzialni z obsługę systemu PEFS. Projektodawcy napotkane przez siebie problemy zgłaszałyby za pośrednictwem Instytucji Wdrażających.

- ➔ Obsłudze PEFS powinna zostać poświęcona strona internetowa, stanowiąca podstronę poświęconego EFS serwisu internetowego, prowadzonego przez Instytucję Zarządzającą, lub co najmniej połączona z nim linkiem. Strona powinna zawierać przede wszystkim:
- aktualnie rekomendowaną wersję formularza PEFS
 - instrukcję wprowadzania danych do PEFS oraz dokumenty opisujące sposób i cele działania systemu
 - pytania często zadawane przez użytkowników wraz z odpowiedziami (FAQ)
 - dane kontaktowe instytucji i osób, do których należy zgłaszać problemy techniczne oraz, ewentualnie, wątpliwości merytoryczne (na przykład dotyczące charakteru wymaganych danych).

NIEDOSKONAŁOŚĆ MODELU OBIEGU DANYCH W PEFS

Problem:

Model obiegu danych w PEFS jest skomplikowany, ponieważ zakłada przekazywanie danych pomiędzy każdą z 21 Instytucji Wdrażających a zewnętrzną instytucją realizującą badanie. Nie jest optymalny również pod względem możliwości efektywnego doboru próby, ponieważ Instytucja Zarządzająca oraz zewnętrzną instytucją badawczą ustalając sposób doboru próby nie dysponują informacjami o populacji, które pozwalałyby na ustalenie w próbie warstw, a przez to zwiększenie reprezentatywności próby (przy jej założonej liczebności)⁴.

Rekomendacje:

→ Proponujemy przemodelowanie obiegu danych w PEFS w taki sposób, żeby Instytucje Wdrażające przekazywały Instytucji Zarządzającej dane wszystkich Beneficjentów Ostatecznych, którzy w określonym okresie zakończyli udział w projektach finansowanych ze SPO RZL, zanim rozpocznie się badanie. Instytucja Zarządzająca przejęłaby od Instytucji Wdrażających losowanie respondentów oraz wymianę danych z zewnętrzną instytucją badawczą.

Postulat ten oznacza prowadzenie przez Instytucję Zarządzającą centralnej bazy Beneficjentów Ostatecznych wszystkich projektów realizowanych w ramach SPO RZL. Taki zintegrowany zbiór danych byłby przydatny nie tylko przy doborze próby do badań ankietowych, ale także sam w sobie stanowiłby cenne źródło podstawowych informacji o populacji Beneficjentów Ostatecznych projektów realizowanych w ramach SPO RZL. Można również przypuszczać, że centralizacja bazy ułatwiłaby zagwarantowanie poprawności losowania respondentów zgodnie z przyjętym schematem doboru próby.

Dane byłyby przekazywane lub wprowadzane⁵ przez Instytucje Wdrażające w terminach wynikających z założeń i harmonogramu badań⁶.

⁴ *Populacja* oznacza wszystkie jednostki należące do określonej zbiorowości. Populację można badać dobierając z niej *próbę*. Jednym z rodzajów *prób losowych* (to znaczy takich, do których każda jednostka z populacji może trafić z określonym prawdopodobieństwem) są próby dobrane warstwowo (*próby warstwowe*). Dobór warstwowy polega na podzieleniu populacji na grupy jednostek nie różniących się pod względem określonych cech, a następnie losowaniu jednostek do próby niezależnie z poszczególnych grup. Reprezentatywność próby oznacza wierność, z jaką odzwierciedla populację.

⁵ W zależności od przyjętej wersji rozwiązania – patrz niżej.

⁶ Na przykład zgodnie z obecnymi założeniami, według których co kwartał badaniem ankietowym obejmowane będą osoby, które ukończyły udział w projektach przed sześcioma miesiącami. Instytucje Wdrażające byłyby

Możliwe są dwie alternatywne wersje proponowanego rozwiązania:

- A) Centralna baza danych dostępna wyłącznie z poziomu Instytucji Zarządzającej, zasilana danymi przekazywanymi przez Instytucje Wdrażające. Za włączanie („importowanie”) do bazy danych przekazywanych przez Instytucje Wdrażające odpowiedzialiby pracownicy Instytucji Zarządzającej.
- B) Centralna baza danych dostępna zarówno z poziomu Instytucji Zarządzającej, jak i z poziomu każdej z 21 Instytucji Wdrażających, które same dołączałyby do niej dane.

Oba rozwiązania przedstawiamy bardziej szczegółowo w rozdziale Cele PEFS: Ocena i rekomendacje.

ZAKRES I CHARAKTER DANYCH

Problemy:

Wiarygodność zbieranych przez Projektodawców danych o zadowoleniu Beneficjentów Ostatecznych z udziału w projekcie oraz ich opinii na temat adekwatności projektu wydaje się ograniczona, ponieważ tego rodzaju odpowiedzi udzielone przez osoby objęte wsparciem bezpośrednio jego organizatorom są stosunkowo mało wiarygodne.

Projektodawcom sprawia kłopot podawanie danych, których sposób ustalania nie jest dla nich w pełni zrozumiały. Problem ten występuje w przypadku liczby godzin wsparcia oraz wartości wsparcia. Ze względu na niejasności związane ze sposobem obliczania tych wskaźników porównywalność danych wprowadzonych do PEFS przez poszczególnych projektodawców jest w obu wypadkach wątpliwa. Trudności sprawia również przypisanie niektórym Beneficjentom Ostatecznym miejskiego lub wiejskiego „pochodzenia”.

Problemy z funkcjonowaniem systemu PEFS zasadniczo nie wynikają jednak ze zbyt dużej liczby danych, których wprowadzenie jest wymagane. Zbieranych znacznej części danych wymaganych w obecnej wersji formularza jest konieczne ze względu na ich przydatność do monitoringu lub ewaluacji.

zobowiązane do przekazywania danych beneficjentów ostatecznych do pięciu miesięcy po zakończeniu przez nie udziału w projekcie, a tym samym na co najmniej miesiąc przed ewentualnym udziałem tych osób w badaniu.

Rekomendacja:

- Proponujemy usunąć z formularza pytania o zadowolenie z udziału w projekcie oraz o adekwatność projektu⁷, a także o „pochodzenie”. W wypadku danych, których sposób wyliczanie nie jest dla Projektodawców w pełni zrozumiałe, należy podjąć decyzję, czy możliwe jest jego uproszczenie i/lub opatrzenie bardziej zrozumiałą instrukcją. Ewentualne rozwiązanie w tym zakresie należałoby zweryfikować konsultując je z różnego typu Projektodawcami. Jeżeli sformułowanie zrozumiałego dla Projektodawców sposobu obliczania czasu wsparcia oraz wartości wsparcia okaże się niemożliwe, należy zrezygnować ze zbierania również tych danych.
- W związku z proponowanymi sposobami wykorzystania PEFS do ewaluacji proponujemy uszczegółowienie informacji o lokalizacji i wielkości miejscowości, w której Beneficjent Ostateczny zamieszkuje lub prowadzi.
- Wskazówki dotyczące tego, z których pól formularza PEFS należałoby naszym zdaniem zrezygnować, które zachować, które zaś zmodyfikować zostały zestawione w załączniku Zakres danych formularza PEFS - sugestie zmian. W wypadku części pól nie jesteśmy w stanie rozstrzygnąć potrzeby ich zachowania w formularzu, ponieważ ani analiza dokumentów, ani wywiady nie doprowadziły nas do ustalenia powodów wprowadzenia tych pól do formularza.

OPERACJE NA DANYCH

Problem:

W celu zwiększenia przydatności PEFS potrzebne jest rozszerzenie możliwości „filtrowania” i „zliczania” wprowadzonych do niego danych – w pierwszym wypadku chodzi o wyodrębnianie podzbiorów danych Beneficjentów Ostatecznych spełniających zadane warunki. W drugim, o tworzenie zbiorczych zestawień. Udostępnienie możliwości uzyskiwania tego rodzaju podzbiorów i zestawień również Instytucjom Wdrażającym stanowiłoby do pewnego stopnia zwrot wysiłku, którego wymaga od nich wprowadzanie danych do PEFS.

⁷ Rezygnacji z pytania o adekwatność projektu powinno towarzyszyć sprecyzowanie, że wskaźniki rezultatu dla działań 1.1 i 1.6 są uzyskiwane w badaniu ankietowym, nie zaś na podstawie analizy danych z PEFS.

Z perspektywy badań ankietowych istotne wydaje się zwłaszcza wprowadzenie możliwości oddzielenia przy losowaniu próby Beneficjentów Ostatecznych, którzy uczestniczyli w projekcie do momentu jego zakończenia oraz tych, którzy zrezygnowali w trakcie.

Rekomendacja:

Szczegółowe rekomendacje dotyczące zakresu operacji, które powinny zostać udostępnione użytkownikom, przedstawiamy w rozdziale Dostosowanie PEFS do proponowanych celów.

Podkreślamy, że rekomendowane „udostępnienie możliwości uzyskiwania podzbiorów i zestawień” oznacza nie tylko zagwarantowanie odpowiednich technicznych możliwości w programie, lecz również opracowanie stosownych instrukcji (a także, ewentualnie, przeprowadzenie szkoleń) umożliwiających korzystanie z tych opcji.

CELE I METODA BADANIA

Celem badania było zidentyfikowanie problemów w funkcjonowaniu Podsystemu Europejskiego Funduszu Społecznego (PEFS) oraz zaproponowanie rozwiązań zwiększających jego funkcjonalność w procesie ewaluacji działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL).

Zastosowano metodę wywiadów jakościowych, przeprowadzanych indywidualnie, w diadach lub triadach. Wywiady zrealizowano z pracownikami instytucji zaangażowanych w poszczególne etapy obsługiwanego przez PEFS procesu zbierania i wykorzystywania danych o Beneficjentach Ostatecznych projektów finansowanych z EFS. Przeprowadzono wywiady z:

- pracownikami projektodawców (4 osoby z 3 instytucji)
- pracownikami Instytucji Wdrażających (11 osób z 9 instytucji)
- pracownikami Instytucji Zarządzającej (4 osoby).

Wykorzystano również doświadczenia agencji ABR Opinia z pilotażowego badania ewaluacyjnego „Badanie Beneficjentów Ostatecznych pomocy udzielonej w ramach Działań 1.2, 1.3 i 1.5 SPO RZL”, przeprowadzonego we wrześniu 2005 roku.

Dodatkowe źródło informacji stanowiły dokumenty zawierające informacje o celach i zakładanym sposobie funkcjonowania PEFS, takie jak:

- SPO RZL
- Uzupelnienie SPO RZL⁸
- Poradnik dla Beneficjentów SPO RZL
- Plan Oceny SPO RZL na lata 2004-2006
- Formularz PEFS – instrukcja wypełniania

Rekomendacje zostały sformułowane na podstawie dokumentów dotyczących okresu programowania 2004 – 2006. Po przyjęciu dokumentów programowych EFS na okres 2007 – 2013 rekomendacje dotyczące funkcjonowania PEFS powinny zostać ponownie rozpatrzone z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w porównaniu z obecnym okresem programowania.

⁸ Wersja scalona, uwzględniająca zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 22 lutego 2005 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupelnienia SPO RZL oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 30 stycznia 2006 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupelnienia SPO RZL.

CELE PEFS

ZAPISY W DOKUMENTACH

Zgodnie z Uzupełnieniem SPO RZL⁹ PEFS stanowi narzędzie wspierające monitorowanie SPO RZL i spełnia następujące cele:

- wprowadzanie i przechowywanie szczegółowych danych na temat Beneficjentów Ostatecznych
- wprowadzanie danych pochodzących z ankietowania Beneficjentów Ostatecznych po zakończeniu projektu
- agregacja i przesyłanie danych do systemu SIMIK
- wykorzystanie elektronicznej formy gromadzenia danych przez Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) w celu zautomatyzowania procesu przekazu danych na temat Beneficjentów Ostatecznych.

W dokumentach programowych SPO RZL PEFS jest określany jako system komplementarny wobec SIMIK. Według SPO RZL¹⁰ „Podsystem Monitorowania EFS (...) uzupełnia główny system [SIMIK lub system o porównywalnej funkcjonalności] i dostarcza bardziej szczegółowych informacji na poziomie grup docelowych dla specjalnych potrzeb EFS”. Zgodnie z Uzupełnieniem SPO RZL podstawowym celem PEFS jest „spełnienie wszelkich wymogów Komisji Europejskiej, ze względu na specyfikę EFS, nie uwzględnionych w systemie SIMIK”¹¹. Uzupełnienie jako źródło, w którym „szczegółowo określona jest forma i zakres informacji, jakie państwa członkowskie muszą gromadzić i przysłać do Komisji Europejskiej”, wskazuje dokument Komisji Europejskiej „Fundusze Strukturalne 2000–2006. Elektroniczna wymiana danych pomiędzy państwami członkowskimi i Komisją Europejską”¹².

Dokument „Terms of Reference. Development of programming and management capacities for ESF implementation” uzasadnia stworzenie PEFS potrzebą wykorzystywania przy monitorowaniu EFS danych dotyczących osób, które uzyskały wsparcie z tego funduszu.

⁹ Uzupełnienie SPO RZL, Rozdział X, s. 166.

¹⁰ SPO RZL, Rozdział 5.4, s.

¹¹ Uzupełnienie SPO RZL, Rozdział X, s. 166.

¹² Uzupełnienie SPO RZL, Rozdział X, s. 166. Instytucja Zarządzająca do chwili złożenia raportu nie była w stanie udostępnić nam wspomnianego dokumentu Komisji Europejskiej.

Funkcja PEFS jako narzędzia monitoringu wynika również z przypisania mu w Uzupelnieniu SPO RZL roli źródła niektórych Wskaźników Monitorowania Priorytetów i Działań¹³. Na podstawie danych zebranych w bazie PEFS mają zostać określone:

- wskaźniki rezultatu zdefiniowane jako „Udział procentowy osób, które podjęły zatrudnienie dzięki wsparciu SPO RZL do 6 miesięcy po zakończeniu realizacji projektu, liczone ogółem i indywidualnie”, ogółem oraz wśród młodzieży, osób długotrwale bezrobotnych i osób niepełnosprawnych, w podziale ze względu na płeć (dla Priorytetu 1)
- wskaźniki rezultatu zdefiniowane jako odsetek osób oceniających szkolenia jako adekwatne do potrzeb zawodowych, wśród pracowników PSZ w podziale ze względu na płeć (dla Działania 1.1) , wśród młodzieży (dla Działania 1.2) oraz wśród kobiet (dla Działania 1.6)
- wskaźniki wpływu zdefiniowane jako „udział osób, które podjęły dalszą naukę lub pracę 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programie aktywizacji” wśród osób długotrwale bezrobotnych (dla Działania 1.3), wśród osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w podziale ze względu na płeć (dla Działania 1.4), wśród osób należących do grup szczególnego ryzyka (dla Działania 1.5) oraz wśród kobiet (dla Działania 1.6).
- wskaźnik wpływu zdefiniowany jako „udział członków korpusu służby cywilnej, w których ocenie kwalifikacje zdobyte w wyniku uczestnictwa w projekcie są wykorzystywane w ich pracy zawodowej, w ogólnej liczbie osób objętych wsparciem w ramach działania” (dla Działania 2.4).

Plan oceny SPO RZL określa PEFS jako narzędzie uzupełniające SIMIK i przypisuje obu systemom znaczącą rolę w ewaluacji SPO RZL. Plan oceny przewiduje, że „Dzięki bieżącemu monitorowaniu projektów oraz ich obiektywnej ocenie możliwe będzie wyselekcjonowanie projektów najbardziej efektywnych, tzn. takich, które najlepiej odpowiadają ocenie beneficjentów ostatecznych, i których rozwiązania są trwałe i nadające się do powielenia”¹⁴.

W opracowanym przez pracowników Instytucji Zarządzającej dokumencie „Formularz PEFS – instrukcja wypełniania” PEFS został jednoznacznie określony jako narzędzie ewaluacji. Instrukcja zawiera stwierdzenie, że dane zebrane za pomocą PEFS „posłużą do szczegółowej ewaluacji” SPO RZL.

¹³ UP SPO RZL, Załącznik 5, s.

¹⁴ Plan oceny SPO RZL, rozdział 4.3, s. 13.

PERCEPCJA WŚRÓD PRACOWNIKÓW ZAANGAŻOWANYCH INSTYTUCJI

Zarówno pracownicy Projektodawców, jak i urzędnicy zatrudnieni w Instytucjach Wdrażających nie mają jasności co do celów, którym ma służyć PEFS. W rezultacie podstawowym powodem zaangażowania w zdobywanie, gromadzenie i przekazywanie danych w PEFS jest obecnie nie tyle przekonanie o sensowności tego rodzaju działań, co wymagania instytucji nadrzędnej:

Zastanawiam się nad sensownością tego formularza. Ale wiele jest takich rzeczy, których nie możemy zmienić, trzeba to zaakceptować. [Pracownik Projektodawcy]

Podstawowe pytanie jest do czego ta baza miałaby służyć? (...) my wysyłamy tylko wyniki do Instytucji Zarządzającej, jesteśmy tylko wykonawcami, odbiorcą jest Instytucja Zarządzająca. [Pracowniczka IW]

Z wypowiedzi pracowników Projektodawców oraz Instytucji Wdrażających wynika, że niejasność co do funkcji PEFS spowodowana jest między innymi przypisywaniem mu funkcji komplementarnej wobec systemu SIMIK, który wciąż nie funkcjonuje, a także z faktu, że do chwili, kiedy przeprowadzono wywiady, dane z PEFS zostały wykorzystane do przeprowadzenia zaledwie jednego badania ankietowego¹⁵. PEFS swoją użyteczność musi dopiero udowodnić:

Jeśli byłaby ewaluacja, wtedy bym wiedziała czy zbieranie tych danych ma sens, czy w czymś to jest pomocne i wpływa na dalszy rozwój działania. [Pracowniczka IW]

Pracownicy Instytucji Zarządzającej uważają natomiast, że spektrum możliwych zastosowań PEFS jest szerokie i obejmuje zarówno monitoring i kontrolę, jak i ewaluację działań finansowanych z EFS. Zarazem jednak mają wrażenie, że rola, którą PEFS ma faktycznie pełnić, nie jest dostatecznie sprecyzowana. W kwestii zależności między PEFS a SIMIK skłaniają się do opinii, że – wobec nieznannej przyszłości SIMIK – PEFS należy traktować jako system samodzielny.

¹⁵ Badanie Beneficjentów Ostatecznych pomocy udzielonej w ramach SPO RZL, zrealizowane przez ABR Opinia we wrześniu 2005.

OCENA I REKOMENDACJE

Funkcja PEFS pozostaje niedookreślona. Cele przypisywane PEFS w poszczególnych dokumentach są ujmowane przeważnie albo na poziomie technicznego opisu jego działania (wprowadzanie, przechowywanie, agregacja i przesyłanie danych), albo w sposób ogólny (wspomaganie monitoringu i/lub ewaluacji).

Funkcja PEFS jest wprawdzie precyzyjnie określona w definicjach wskaźników monitorowania EFS, do których obliczania ma być wykorzystywany, jednak część spośród tych wskaźników budzi wątpliwości. Należy zwrócić uwagę, że dane z PEFS i wyniki badań Beneficjentów Ostatecznych nie wystarczą do udzielenia odpowiedzi na pytania dotyczące stopnia, w jakim SPO RZL przyczynił się do osiągnięcia założonych rezultatów¹⁶, ponieważ nie dadzą podstaw do stwierdzenia, na ile odnotowana zmiana jest konsekwencją (efektem) wsparcia otrzymanego w ramach tego programu. Wątpliwość ta dotyczy w największym stopniu wskaźników zdefiniowanych jako „udział osób, które podjęły dalszą naukę lub pracę 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programie aktywizacji”. Wskaźnik ten pełniłby przypisywaną mu rolę, gdyby jego definicja została uzupełniona o drugą część, przewidującą porównanie udziału osób, które podjęły dalszą naukę lub pracę 6 miesięcy po zakończeniu udziału w programie aktywizacji z udziałem osób o tym samym statusie, które w tym samym okresie podjęły dalszą naukę lub pracę pomimo, że nie korzystały ze wsparcia.

Nierozstrzygnięte pozostają przede wszystkim trzy kwestie:

- A. Na ile PEFS ma dostarczać danych na potrzeby badań ankietowych, na ile zaś sam w sobie stanowić źródło informacji.
- B. Czy PEFS ma służyć przede wszystkim do rejestrowania Beneficjentów Ostatecznych, którzy otrzymali wsparcie w ramach SPO RZL, czy również wspierać ocenę skuteczności poszczególnych rodzajów projektów.
- C. Czy PEFS należy w dalszym ciągu traktować jako uzupełnienie SIMIK, w sytuacji, gdy system ów w dalszym ciągu nie działa.

¹⁶ Tymczasem taką postać mają kluczowe pytania ewaluacyjne przewidziane w Planie oceny SPO RZL.

Biorąc pod uwagę z jednej strony nakład pracy potrzebnej do obsługi PEFS, z drugiej zaś założenia dotyczące ewaluacji działań wspieranych w ramach SPO RZL¹⁷ sądzymy, że:

AD A) PEFS powinien dostarczać stosunkowo obszernych danych na potrzeby badań ankietowych, a zarazem sam w sobie stanowić źródło podstawowych informacji o postępach w realizacji działań realizowanych w ramach SPO RZL.

AD B) PEFS powinien wspierać ocenę skuteczności poszczególnych rodzajów projektów w odniesieniu do poszczególnych kategorii Beneficjentów Ostatecznych oraz zdobywanie wiedzy na temat czynników warunkujących tę skuteczność.

AD C) Przynajmniej do momentu wdrożenia SIMIK należy traktować PEFS jako system samodzielny.

Możliwości wykorzystania PEFS do badań ankietowych obejmują:

- 1) tworzenie operatu¹⁸, z którego będą losowani respondenci
- 2) dostarczanie informacji o populacji Beneficjentów Ostatecznych, pozwalających na zwiększenie reprezentatywności próby¹⁹
- 3) dostarczanie informacji pozwalających na dobranie odpowiednich grup kontrolnych w przypadku prowadzenia badań porównujących kariery²⁰ Beneficjentów Ostatecznych, którzy otrzymali wsparcie różnego rodzaju, a także kariery Beneficjentów Ostatecznych z karierami jednostek²¹, które nie zostały objęte pomocą w ramach SPO RZL.

¹⁷ Porównaj: Plan oceny SPO RZL, rozdział 4.3.

¹⁸ Operat to spis wszystkich jednostek należących do badanej populacji, z którego dobiera się próbę losową reprezentatywną dla tej populacji.

¹⁹ Spełnianie przez PEFS również drugiej z wymienionych ról byłoby najłatwiejsze w przypadku stworzenia centralnej bazy danych. Nie jest to jednak warunek konieczny. Alternatywą byłoby przekazywanie Instytucji Zarządzającej przez poszczególne Instytucje Wdrażające informacji o strukturze populacji Beneficjentów Ostatecznych wszystkich projektów, za których obsługę odpowiada dana instytucja – wydaje się jednak, że w praktyce takie rozwiązanie mogłoby okazać się mniej efektywne.

²⁰ Terminu „kariera” używamy tu w znaczeniu, w jakim używa się go na przykład w badaniach longitudinalnych. „Kariera” oznacza tutaj przebieg życia osoby (lub „życia” instytucji) pod określonym względem (w tym sensie można mówić o „kariere zawodowej”, „kariere edukacyjnej” etc.).

²¹ Używamy terminu „jednostka”, ponieważ może tu chodzić zarówno o osoby (bezrobotnych, pracowników), jak i instytucje.

Wiedza o cechach populacji umożliwia zwiększenie reprezentatywności dobranej z tej populacji próby, ponieważ pozwala na warstwowy dobór respondentów. Błąd z próby zależy od wielkości próby (im większa próba, tym mniejszy błąd) oraz od stopnia homogeniczności populacji (im większy udział jednostek nie różniących się od siebie pod danym względem, tym mniejszy błąd). Dobór warstwowy polega na losowaniu respondentów nie z całej populacji, lecz z wewnętrznie homogenicznych (pod określonymi względami) warstw, na które została podzielona. Dzięki temu w próbie warstwowej błąd dla cech, ze względu na które zostały ustalone warstwy, jest wyeliminowany. Z tego względu próba warstwowa jest bardziej godna polecenia, niż prosta próba losowa²².

W przypadku ankietowych badań ewaluacyjnych dotyczących SPO RZL istotna wydaje się przede wszystkim wiedza o takich cechach populacji indywidualnych Beneficjentów Ostatecznych, jak proporcje należących do niej osób pod względem:

- płci
- wieku
- wielkości miejscowości, w której zamieszkują
- lokalizacji miejscowości, w której zamieszkują,
- w przypadku osób bezrobotnych dodatkowo: okresu pozostawania bez pracy.

Dla populacji instytucjonalnych Beneficjentów Ostatecznych istotne wydają się przede wszystkim proporcje należących do niej instytucji pod względem

- liczby zatrudnianych pracowników
- typu prowadzonej działalności
- lokalizacji.

Wiedza o cechach populacji Beneficjentów Ostatecznych jest kluczowa również w przypadku przeprowadzania badań porównawczych. Wydaje się, że porównanie karier Beneficjentów Ostatecznych z karierami jednostek o zbliżonych do nich cechach, które nie otrzymały wsparcia byłoby najwłaściwszym sposobem oszacowania wpływu działań realizowanych w ramach SPO RZL (na przykład prawdopodobieństwo znalezienia pracy przez osobę, która otrzymała wsparcie byłoby porównywane z prawdopodobieństwem znalezienia zatrudnienia przez osobę, która go nie otrzymała). Badania porównawcze w grupach jednostek, które

²² Porównaj: Earl Babbie, „Badania społeczne w praktyce”, PWN, Warszawa 2004, s. 227

otrzymały różnego rodzaju wsparcie wydają się z kolei najwłaściwszym sposobem zrealizowania celu określonego w Planie Oceny SPO RZL jako „wyselekcjonowanie projektów najbardziej efektywnych, tzn. takich, które najlepiej odpowiadają na potrzeby beneficjentów ostatecznych”²³.

W przypadku tego typu badań, opierających się na schemacie eksperymentu, szczególnie istotne jest, żeby zestawiane ze sobą grupy poza różnicą dotyczącą wpływu, któremu zostały (lub, w przypadku grupy kontrolnej, nie zostały) poddane były do siebie jak najbardziej podobne. Informacje pochodzące z PEFS powinny ułatwiać spełnienie tego warunku, ponieważ znajomość cech populacji jednostek objętych wsparciem (lub grup objętych różnymi rodzajami wsparcia) umożliwia dobrane odpowiednio podobnych grup kontrolnych²⁴.

Przydatność danych z PEFS nie ogranicza się do badań ankietowych, dane z systemu również same w sobie powinny być wykorzystywane jako materiał do przeprowadzania analiz. Analizy takie mogłyby polegać zarówno na dokonywaniu porównań pomiędzy populacjami Beneficjentów Ostatecznych objętych poszczególnymi rodzajami wsparcia, jak i porównań pomiędzy populacją faktycznych Beneficjentów Ostatecznych a populacją wszystkich potencjalnych Beneficjentów Ostatecznych – w miarę dostępności danych również o tej drugiej grupie (ze źródeł innych, niż PEFS).

Analizy pierwszego rodzaju mogą dostarczyć przede wszystkim wiedzy o powszechności poszczególnych Działań i rodzajów projektów realizowanych w ramach SPO RZL, mierzonej liczbą Beneficjentów Ostatecznych, którzy z nich skorzystali. Takie dane w zestawieniu z oceną projektów pochodzącą z badań ankietowych pozwolą stwierdzić, czy powszechność poszczególnych rodzajów projektów odpowiada ich skuteczności.

Analizy drugiego rodzaju służyłyby ocenie dostępności poszczególnych rodzajów wsparcia dla poszczególnych grup Beneficjentów Ostatecznych. Na przykład zestawienie informacji o rozkładzie płci i wieku w grupie osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem SPO RZL z informacjami o analogicznych cechach populacji wszystkich osób długotrwale bezrobotnych pozwoliłoby zorientować się, czy określona płeć lub wiek nie zmniejszają prawdopodobieństwa skorzystania ze wsparcia. Analizy tego typu wymagałyby zestawiania danych PEFS z danymi z innych źródeł. Proponujemy rozważenie od tym kontem

²³ Plan oceny SPO RZL, s. 10.

²⁴ Na przykład znajomość struktury populacji Beneficjentów Ostatecznych pod względem płci, wieku i miejsca zamieszkania jest warunkiem dobrania (spośród osób, które nie otrzymały wsparcia) grupy kontrolnej o takim samym rozkładzie tych cech.

przydatności danych udostępnianych przez Główny Urząd Statystyczny oraz danych z systemu PULS.

DOSTOSOWANIE PEFS DO PROPONOWANYCH CELÓW FORMULARZ

W celu dostosowania PEFS do proponowanych celów wskazane jest dokonanie nieznacznych zmian w formularzu. Proponujemy:

- W formularzu dla indywidualnego Beneficjenta Ostatecznego:
 - 1) Uszczegółowienie informacji o miejscu zamieszkania (dla indywidualnego Beneficjenta Ostatecznego) lub prowadzenia działalności (dla instytucjonalnego Beneficjenta Ostatecznego). Obecnie podaje się województwo, kod pocztowy i nazwę miejscowości. Na podstawie tych danych program powinien identyfikować powiat i ewentualnie gminę, wybór ten byłby następnie zatwierdzany przez osobę wprowadzającą dane.
 - 2) Uszczegółowienie informacji o rodzaju miejsca zamieszkania lub prowadzenia działalności. Obecnie informację tę podaje się zaznaczając pole „miasto” lub „wieś”. Wskazane byłoby wprowadzenie zamiast tego pola z listą rozwijaną, obejmującą następujące opcje:
 - wieś
 - miasto od 20 tys. mieszkańców
 - miasto 20 tys. - 49 tys. mieszkańców
 - miasto 50 tys. – 99 tys. mieszkańców
 - miasto 100 tys. – 199 tys. mieszkańców
 - miasto 200 tys. – 499 tys. mieszkańców
 - miasto pow. 500 tys. mieszkańców
 - 3) W oparciu o dokumenty programowe SPO RZL należy przygotować możliwie wyczerpującą listę i okresowo uaktualniać ją na podstawie wykraczających poza przewidziane opcje odpowiedzi wpisywanych przez Projektodawców w polu „wsparcie, jeśli inne” lub „wsparcie towarzyszące, jeśli inne”. Również w przypadku formularza dla instytucjonalnego Beneficjenta Ostatecznego należy pamiętać o okresowym uaktualnianiu listy „rodzajów otrzymanego wsparcia” na podstawie

wykraczających poza przewidziane opcje odpowiedzi wpisywanych przez Projektodawców w polu „wsparcie, jeśli inne”.

PODZBIORY I ZESTAWIENIA

PEFS powinien generować podzbiory i zestawienia danych²⁵ dotyczące Beneficjentów Ostatecznych objętych projektami realizowanymi w ramach SPO RZL:

- w wyznaczonym okresie
- dla wyznaczonej Instytucji Wdrażającej
- w ramach wyznaczonego Działania
- w ramach wyznaczonego rodzaju projektów

w każdym przypadku w podziale według:

- dla indywidualnych Beneficjentów Ostatecznych:
 - płci
 - wieku
 - wielkości miejscowości, w której zamieszkują
 - lokalizacji miejscowości, w której zamieszkują (gmina, powiat, województwo)
- dla instytucjonalnych Beneficjentów Ostatecznych:
 - liczby zatrudnianych pracowników (w przedziałach)
 - typ prowadzonej działalności (branża według PKD)
 - lokalizacja (gmina, powiat, województwo).

Generowanie podzbiorów i zestawień danych powinno być możliwe zarówno na poziomie Instytucji Zarządzającej, jak też Instytucji Wdrażających (w tym drugim przypadku w zakresie danych, które każda z nich wprowadziła). Udostępnienie możliwości uzyskiwania tego rodzaju podzbiorów i zestawień również Instytucjom Wdrażającym stanowiłoby do pewnego stopnia zwrot wysiłku, którego wymaga od nich wprowadzanie danych do PEFS.

Pracownicy Instytucji Wdrażających zgłaszali taką potrzebę podczas wywiadów:

²⁵ Pisząc o „podziorach danych” mamy na myśli fragment bazy danych obejmujący wyłącznie Beneficjentów Ostatecznych, którzy spełniają zadane warunki. Procedurą wyłonienia podzbioru danych jest filtrowanie. „Zestawieniami” nazywamy generowane przez program raporty agregujące („zliczające”) dane, to jest przede wszystkim zawierające łączną liczbę Beneficjentów Ostatecznych spełniających zadane warunki (oraz, ewentualnie informację o ich udziale procentowym w obrębie kategorii nadrzędnej).

Najbardziej chcielibyśmy korzystać z raportów. Żeby te dane, które wprowadzamy do PEFS, można było wykorzystać do własnych analiz. [Pracowniczka IW]

Możliwość uzyskiwania zestawień ułatwiłaby Instytucjom Wdrażającym sporządzanie okresowych sprawozdań z postępów we wdrażaniu SPO RZL.

Wyodrębnianie podzbiorów pozwoliłoby na losowanie prób w ramach poszczególnych kategorii Beneficjentów Ostatecznych.

Należy podkreślić, że rekomendowane „udostępnienie możliwości uzyskiwania podzbiorów i zestawień” oznacza nie tylko zagwarantowanie odpowiednich technicznych możliwości w programie, lecz również przygotowanie szczegółowej instrukcji (a także, ewentualnie, przeprowadzenie szkoleń), umożliwiających korzystanie z tych opcji. Obecnie użytkownicy często nie znają aktualnych możliwości oprogramowania:

Być może filtrowanie jest rozwiązaniem, ale filtrować nie każdy potrafi. [Pracowniczka IW]

SELEKCJONOWANIE ZE WZGLĘDU NA MOMENT ZAKOŃCZENIA UDZIAŁU W PROJEKCIE

Dodatkowo należy wprowadzić możliwość analizowania oddzielnie danych Beneficjentów Ostatecznych, którzy uczestniczyli w projekcie do momentu jego zakończenia oraz tych, którzy zrezygnowali w trakcie, a także możliwość doboru próby w obrębie każdej z tych grup. Potrzeba ta wynika z faktu, że w wypadku każdej z tych grup zakres pożądanych analiz jest odmienny. Stąd na przykład do badania przyczyn rezygnacji z udziału w projektach przed ich zakończeniem należałoby dobrać próbę wyłącznie spośród osób, które podjęły taką decyzję, natomiast przy porównywaniu efektów różnych form wsparcia uzasadnione wydaje się zawężenie grupy respondentów do Beneficjentów Ostatecznych, którzy brali udział w projektach przez cały okres ich trwania. Możliwość tworzenia zestawień agregujących dane tylko tych osób, które przerwały udział w projekcie, mogłoby służyć do monitoringu efektywności realizowanych projektów. Ponadto badanie pilotażowe pokazało, że zwłaszcza osoby, które zrezygnowały z udziału w projekcie na jego wczesnym etapie często nie są w stanie udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące oceny projektu.

FUNKCJONOWANIE PEFS

MODEL AKTUALNY

W procesie gromadzenia, przekazywania i wykorzystywania danych, obsługiwanym przez PEFS, można wyróżnić następujące etapy:

1) Zebranie przez Projektodawców informacji od Beneficjentów Ostatecznych.

Zakres danych zbieranych do PEFS od Beneficjentów Ostatecznych SPO RZL został określony w „Poradniku dla beneficjentów SPO RZL” (w załączniku 14).

Moment zebrania informacji od Beneficjentów Ostatecznych nie jest bezpośrednio wyznaczony, jednak określa go wymóg przekazywania co kwartał informacji o Beneficjentach Ostatecznych, którzy zakończyli lub przegrali udział w projekcie w minionym kwartale, do Instytucji Wdrażającej. Zarazem charakter niektórych wymaganych informacji przesądza, kiedy powinny zostać zebrane:

- ponieważ podanie przez Beneficjenta Ostatecznego danych osobowych wraz z wyrażeniem zgody na ich przetwarzanie jest warunkiem udziału w projekcie, informacje te powinny zostać zebrane zanim zacznie w nim uczestniczyć
- niektóre informacje (czy Beneficjent Ostateczny uczestniczył w projekcie do momentu jego zakończenia oraz czy był ze szkolenia zadowolony) należy zebrać po zakończeniu udziału Beneficjenta Ostatecznego w projekcie.

2) Wprowadzenie przez Projektodawców informacji uzyskanych od Beneficjentów Ostatecznych oraz informacji na temat udzielonego im wsparcia do systemu PEFS.

Projektodawca wprowadza dane do systemu za pomocą aplikacji (Formularz PEFS) przekazanej przez Instytucję Wdrażającą.

Podobnie jak w przypadku zebrania danych moment ich wprowadzenia do PEFS nie jest bezpośrednio określony, jednak wynika z wymogów kwartalnej sprawozdawczości do Instytucji Wdrażającej oraz charakteru informacji.

3) Przekazanie przez Projektodawców pliku z danymi o Beneficjentach Ostatecznych do Instytucji Wdrażającej oraz dołączenie przekazanych danych do bazy PEFS.

Informacje o Beneficjentach Ostatecznych, którzy zakończyli lub przerwali udział w projekcie w minionym kwartale, Projektodawca jest zobowiązany przekazywać Instytucji Wdrażającej co kwartał.

Instytucja Wdrażająca importuje dane zebrane w Formularzach PEFS przesłanych przez Projektodawców do bazy PEFS. Moment importu danych do bazy nie jest określony w dokumentach.

4a) Ewentualne wykorzystywanie przez Instytucję Wdrażającą danych, które wprowadziła do bazy PEFS.

Obecnie obowiązujący schemat realizacji ankietowania Beneficjentów Ostatecznych po pół roku od zakończenia przez nich udziału w projekcie przewiduje, że za badanie odpowiedzialna jest Instytucja Zarządzająca²⁶. Nie wyklucza to jednak realizowania badań ewaluacyjnych również przez Instytucje Wdrażające, w zakresie projektów, za które są odpowiedzialne.

4b) Wylosowanie przez Instytucję Wdrażającą Beneficjentów Ostatecznych do badania ewaluacyjnego oraz przekazanie ich danych zewnętrznej instytucji badawczej.

Losowanie respondentów odbywa się według algorytmu przekazanego Instytucji Wdrażającej przez Instytucję Zarządzającą. Nie ma możliwości zadania warunku, aby losować respondentów jedynie spośród osób, które uczestniczyły w projekcie do momentu jego zakończenia, dlatego trafiają do niej również Beneficjenci Ostateczni, którzy przerwali korzystanie ze wsparcia. Następnie Instytucja Wdrażająca przekazuje część danych na temat wylosowanych Beneficjentów Ostatecznych zewnętrznej instytucji badawczej, realizującej sondaż na zlecenie Instytucji Zarządzającej. Termin wylosowania Beneficjentów Ostatecznych i przekazania ich danych wynika z harmonogramu badania.

²⁶ Porównaj: „Propozycja organizacji procesu ankietowania Beneficjentów Ostatecznych pomocy w sześć miesięcy po zakończeniu ich udziału w projekcie” – dokument ten stanowił załącznik do listu p.o. Dyrektora Departamentu Zarządzania EFS w MGIP do Instytucji Wdrażających z 11 maja 2005 (DZF-I-93622-27-AgS/JSz/05).

5) Zrealizowanie sondażu z Beneficjentami Ostatecznymi przez zewnętrzną instytucję badawczą.

Pilotażowe badanie Beneficjentów Ostatecznych zostało przeprowadzone metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI). Badaniem zostali objęci Beneficjenci Ostateczni wsparcia udzielonego w ramach Działania 1.2, 1.3 i 1.5, którzy zakończyli udział w projektach w III i IV kwartale 2004 oraz z I kwartale 2005.

6a) Włączenie dodatkowych danych o Beneficjentach Ostatecznych, którzy wzięli udział w badaniu, do bazy PEFS.

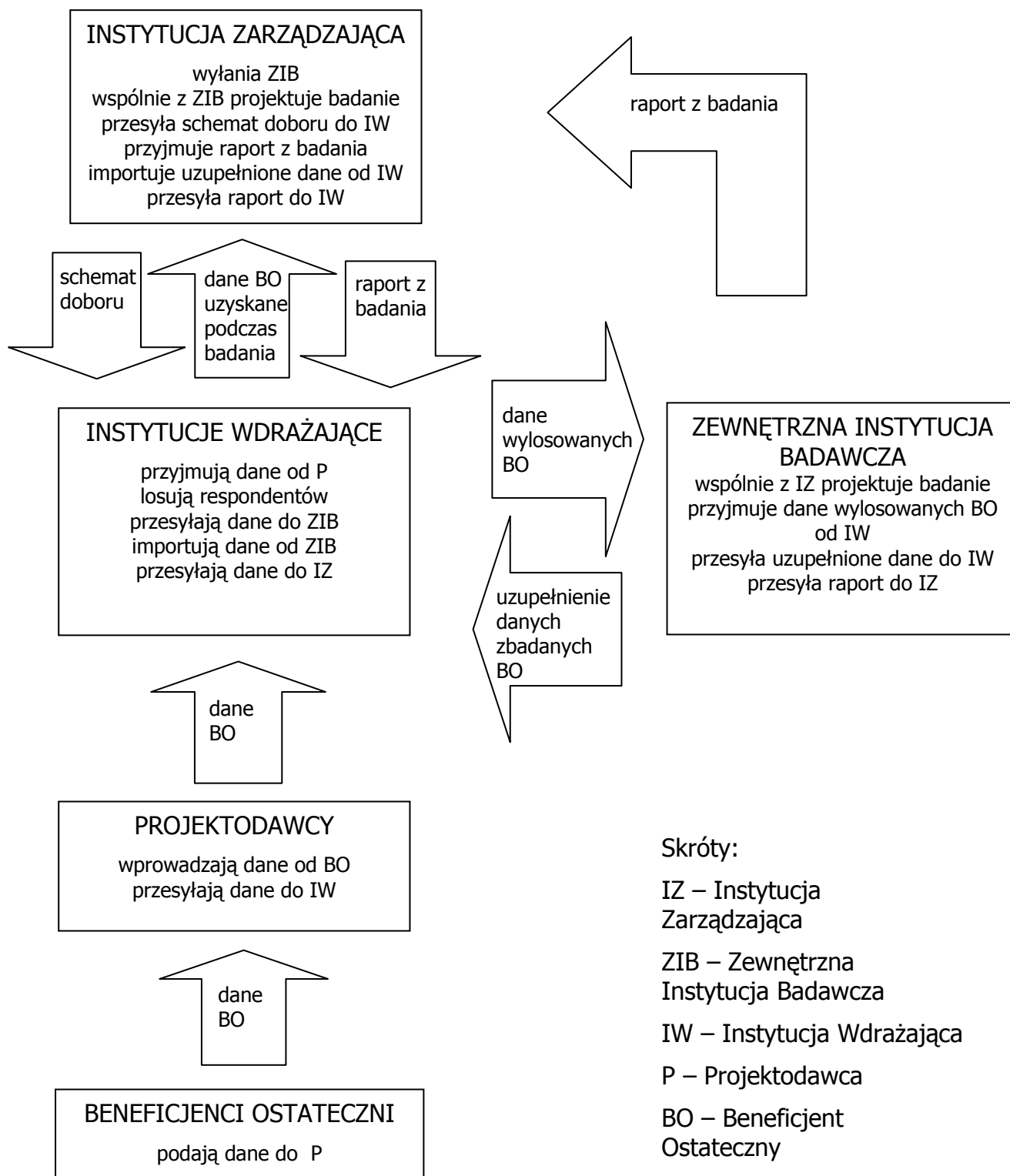
Instytucja badawcza przekazuje Instytucji Wdrażającej plik z danymi Beneficjentów Ostatecznych, uzupełniony o informacje zebrane podczas badania. Instytucja Wdrażająca dołącza otrzymane dane do bazy PEFS. Następnie przekazuje odpersonalizowane dane o Beneficjentach Ostatecznych, uzyskane w badaniu ankietowym, do Instytucji Zarządzającej.

6b) Przekazanie przez instytucję badawczą raportu ze zrealizowanego badania do Instytucji Zarządzającej.

Terminy realizowania etapów 5 – 6b wynikają z harmonogramu projektu badawczego, ustalonego przez Instytucję Zarządzającą z instytucją przeprowadzającą badanie. Harmonogram badania wynika z zasady przeprowadzania co kwartał badania z respondentami wylosowanymi z grona Beneficjentów Ostatecznych, którzy zakończyli²⁷ udział w projektach finansowanych z EFS przed sześcioma miesiącami.

²⁷ Obecnie przy dobieraniu próby nie ma możliwości zadania warunku, aby losować respondentów jedynie spośród osób, które uczestniczyły w projekcie do momentu jego zakończenia dlatego można przypuszczać, że do próby zostały włączone osoby, które przerwały udział w projektach przed ich zakończeniem. Z perspektywy celów badania ankietowego sytuację należy uznać za niepożądaną.

OBIEG INFORMACJI W PEFS: MODEL AKTUALNY

OCENA I REKOMENDACJE

Wydaje się, że obecny model obiegu danych w PEFS jest pozostałością po pierwotnie planowanym rozwiązaniu, według którego za badania ankietowe miały być odpowiedzialne Instytucje Wdrażające. W sytuacji, gdy odstąpiono od takiego rozwiązania (decyzję tę uważamy za słuszną) obecny model obiegu danych nie jest rozwiązaniem optymalnym.

Fakt, że Instytucja Zarządzająca nie otrzymuje od Instytucji Wdrażających przed rozpoczęciem badania danych wszystkich Beneficjentów Ostatecznych (lecz jedynie, po zakończeniu badania, dane Beneficjentów Ostatecznych, którzy wzięli w nim udział) ogranicza potencjalne możliwości efektywnego wykorzystania PEFS do badań ewaluacyjnych, które przedstawiliśmy w rozdziale Cele PES: Ocena i rekomendacje.

Obecnie w momencie projektowania badania ankietowego wiedza o populacji Beneficjentów Ostatecznych (którzy zakończyli lub przerwali udział w projekcie w wyznaczonym okresie) i otrzymanym przez nich wsparciu jest rozproszona. Utrudnia to wykorzystanie informacji o populacji Beneficjentów Ostatecznych w celu zwiększenia reprezentatywności próby²⁸ oraz, ewentualnie, dobieranie odpowiednich grup kontrolnych do badań porównawczych.

Skompletowanie informacji jest możliwe, jednak wymaga każdorazowo wystosowywania przez Instytucję Zarządzającą odpowiednich zapytań do Instytucji Wdrażających i udzielania przez nie odpowiedzi. Sądzymy, że baza zintegrowana byłaby znacznie efektywniejszym źródłem informacji na temat populacji Beneficjentów Ostatecznych i otrzymanego przez nich wsparcia. Dodatkowo powierzenie losowania próby jednej instytucji zwiększa możliwość zagwarantowania, że zostanie ono przeprowadzone bezbłędnie.

Proponowany przez nas model scentralizowany upraszcza ponadto przepływ danych o wylosowanych Beneficjentach Ostatecznych do zewnętrznej instytucji badawczej a następnie, w odwrotnym kierunku, danych uzupełnionych o informacje zebrane podczas badania.

²⁸ Spełnianie przez PEFS również drugiej z wymienionych ról byłoby najłatwiejsze w przypadku stworzenia centralnej bazy danych. Nie jest to jednak warunek konieczny. Alternatywą byłoby przekazywanie Instytucji Zarządzającej przez poszczególne Instytucje Wdrażające informacji o strukturze populacji Beneficjentów Ostatecznych programów, za których obsługę odpowiada dana instytucja – wydaje się jednak, że w praktyce takie rozwiązanie mogłoby okazać się mniej efektywne.

Możliwe są dwie alternatywne wersje proponowanego rozwiązania:

- A) Centralna baza dostępna wyłącznie z poziomu Instytucji Zarządzającej, zasilana danymi przekazywanymi przez Instytucje Wdrażające. Za włączanie („importowanie”) do bazy danych przekazywanych przez Instytucje Wdrażające odpowiedzialiby pracownicy Instytucji Zarządzającej. Przy takim rozwiązaniu centralna baza danych nie zastępowałaby baz lokalnych, prowadzonych przez poszczególne Instytucje Wdrażające.
- B) Centralna baza danych dostępna zarówno z poziomu Instytucji Zarządzającej, jak i z poziomu każdej z 21 Instytucji Wdrażających, które same dołączałyby do niej dane. Przy takim rozwiązaniu nie byłoby potrzeby zachowywania odrębnych baz lokalnych. Dostęp Instytucji Wdrażających mógłby (ewentualnie) być ograniczony do danych, które same wprowadziły – przemawiałoby za tym większe bezpieczeństwo przechowywanych w bazie danych osobowych.

Za pierwszym rozwiązaniem przemawia jego niższy koszt (brak konieczności sfinansowania infrastruktury koniecznej do utrzymywania obszernej bazy danych dostępnej z 22 lokalizacji). Za drugim – prostota systemu, w którym istniałaby tylko jedna baza (brak konieczności prowadzenia oddzielnych baz przez poszczególne Instytucje Wdrażające).

Stworzenie centralnej bazy – zwłaszcza w wersji A, która zakłada, że za włączanie danych przekazywanych przez poszczególne Instytucje Wdrażające odpowiedzialiby pracownicy Instytucji Zarządzającej – wymagałoby prawdopodobnie zwiększenia obsady działu informatycznego Instytucji Zarządzającej.

Ewentualne przyjęcie proponowanego rozwiązania wymagałoby również uzyskania odpowiednich zezwoleń GIODO.

Model proponowany

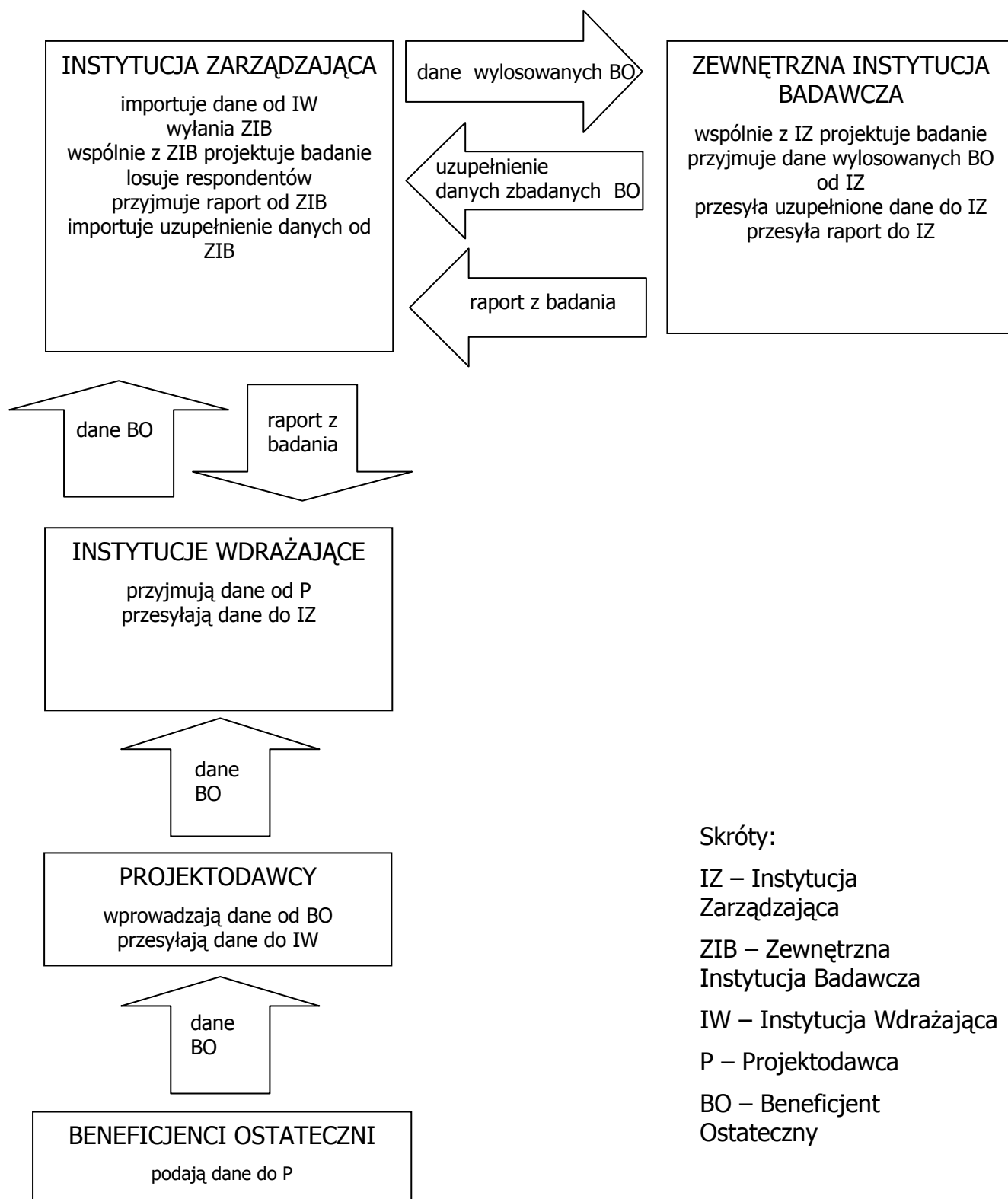
Uważamy, że w celu efektywnego wykorzystania PEFS do celów ewaluacji należy zmienić system obiegu danych między zaangażowanymi instytucjami w taki sposób, żeby Instytucje Wdrażające przekazywały dane bezpośrednio do Instytucji Zarządzającej.

W wypadku wprowadzenia proponowanego przez nas rozwiązania, zakładającego centralizację bazy danych, Instytucje Wdrażające przekazywałyby Instytucji Zarządzającej kompletne dane wszystkich Beneficjentów Ostatecznych. Instytucja Zarządzająca przejęłaby od Instytucji Wdrażających następujące zadania:

- losowanie próby (we współpracy z zewnętrzną instytucją badawczą)
- przekazywanie danych wylosowanych Beneficjentów Ostatecznych zewnętrznej instytucji badawczej
- włączanie danych zebranych podczas badania do bazy PEFS.

Po wykonaniu tych czynności Instytucja Zarządzająca powinna przekazywać dane zebrane podczas badania Instytucjom Wdrażającym (obecnie kierunek przepływu tych danych jest odwrotny).

OBIEG INFORMACJI W PEFS: MODEL PROPONOWANY

FUNKCJONOWANIE PEFS – PRAKTYKA

Zidentyfikowane trudności i dysfunkcje w funkcjonowaniu PEFS zostały uporządkowane w sposób odpowiadający kolejnym etapom procesu gromadzenia, przekazywania i wykorzystywania danych (według modelu obecnie obowiązującego).

Wspólną przyczyną trudności pojawiających się na różnych etapach jest niedostateczna wiedza użytkowników PEFS o sposobie funkcjonowania systemu.

Ze względu na brak dokumentów, które uzasadniałyby potrzebę zbierania poszczególnych informacji dotyczących Beneficjentów Ostatecznych²⁹ w przypadku części pól nie jesteśmy w stanie sformułować jednoznacznej rekomendacji co do zasadności ich usunięcia lub pozostawienia w formularzu.

Trudności związane z zebraniem przez Projektodawców informacji od Beneficjentów Ostatecznych.

A) Niechęć do podawania niektórych danych

Beneficjenci Ostateczni nie zawsze chętnie podają Projektodawcy dane wymagane przez PEFS. Do danych, których podawania część Beneficjentów Ostatecznych stara się uniknąć, należą przede wszystkim:

- **Numery telefonów** – ze względu na chęć uniknięcia konieczności przyszłego kontaktu; należy zaznaczyć, że niekiedy Beneficjenci Ostateczni obawiają się, że podane przez nich dane będą wykorzystywane w celach marketingowych:

Ludzie mają niechęć do podawania telefonu domowego, komórkowego. To są dane wrażliwe. Przy podawaniu telefonu domowego, uruchamia im się taki dzwonek, że po co mam podawać, będą dzwonić do mnie z reklamami.

- **Stan cywilny** – uważany przez część Beneficjentów Ostatecznych za sprawę osobistą

Rekomendacje

W celu zmniejszenia problemów wynikających z niechęci Beneficjentów Ostatecznych do podawania niektórych danych wymaganych przez PEFS proponujemy:

- 1) Zrezygnować ze zbierania informacji o stanie cywilnym, które nie wydają się istotne ze względu na cele PEFS.

²⁹ W niektórych przypadkach również nasi rozmówcy nie byli w stanie przedstawić takiego uzasadnienia.

- 2) W wypadku danych teleadresowych rekomendujemy opracowanie wzoru oświadczenia o zgodzie na przetwarzanie danych osobowych, zawierającego informacje o tym, że będą wykorzystywane wyłącznie do monitoringu i ewaluacji SPO RZL i wprowadzenie wymogu przedstawiania takiego oświadczenia do podpisu przyszłym Beneficjentom Ostatecznym przed rozpoczęciem przez nich udziału w projekcie. Informacja dotycząca badania ewaluacyjnego powinna być zawarta w deklaracji jaką podpisują Beneficjenci Ostateczni przed przystąpieniem do projektu.

B) Niska wiarygodność niektórych danych

- **Zadowolenie ze wsparcia i adekwatność projektu**

Dane na temat zadowolenia Beneficjentów Ostatecznych ze wsparcia, które otrzymali, a także o ich opinii na temat adekwatności projektu wydają się mało wiarygodne, ponieważ konieczność przypisania tych danych w bazie PEFS do konkretnego Beneficjenta Ostatecznego sprawia, że nie można zbierać ich anonimowo.

W praktyce pracownicy Projektodawcy niekiedy w ogóle nie zadają Beneficjentom Ostatecznym pytania o zadowolenie z udziału w projekcie, przypisując zadowolenie wszystkim, którzy nie zrezygnowali przed jego zakończeniem.

- Część Projektodawców wymaga od przyszłych Beneficjentów Ostatecznych dokumentów poświadczających ich **stopień niepełnosprawności** (w wypadku Działania 1.4), **rodzaj niepełnosprawności** (w wypadku Działania 1.6), i/lub **okres pobierania zasiłku**, najwyraźniej sądząc, wbrew instrukcji wypełniania PEFS, że nie można w tym zakresie polegać na deklaracjach. Takie rozwiązanie okazuje się jednak nieskuteczne, ponieważ część beneficjentów unika okazywania dokumentów. Przyczyną niechęci do okazywania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności jest fakt, że orzeczenia zawierają informacje o rodzaju chorób, których Beneficjent Ostateczny nie życzy sobie ujawniać. Wydanej przez Urząd Pracy karty rejestracyjnej osoba bezrobotna niekiedy woli nie okazywać obawiając się, że rozpoznanie jej jako osoby zarejestrowanej utrudni korzystanie z pomocy w przyszłości lub pociągnie za sobą konsekwencje wynikające z wcześniejszego niewywiązywania się z wymagań Urzędu Pracy.

Rekomendacja:

Proponujemy usunięcie z formularza PEFS pytania o zadowolenie Beneficjenta Ostatecznego z projektu, w którym brał udział oraz o ocenę adekwatności projektu³⁰, a także rozważenie usunięcia pytań o rodzaj i stopień niepełnosprawności oraz okres pobierania zasiłku. W przypadku trzech ostatnich pól decyzję warto byłoby poprzedzić zasięgnięciem opinii u Projektodawców na temat tego, na ile powszechne są trudności z uzyskaniem informacji w tym zakresie od uczestników projektów.

C) Problem niekompletności lub niepoprawności danych

Dane podawane przez Beneficjentów Ostatecznych bywają niepełne lub błędne. Sprawia to problem zwłaszcza jeżeli niekompletność danych zostanie zauważona dopiero przy ich wprowadzaniu. Luki występują najczęściej w informacjach o **miejscu zamieszkania** oraz numerach identyfikacyjnych, takich jak **PESEL** i **numer ewidencyjny bezrobotnego**³¹.

Istotnym powodem niekompletności danych jest pośpiech i niestaranność przy ich podawaniu.

Rekomendacje:

Proponujemy przyjęcie przez projektodawców zasady, że kompletność danych³² zostaje sprawdzona zanim Beneficjenci Ostateczni rozpoczną korzystanie z udzielanego im wsparcia, tak żeby ewentualne uzupełnienie lub poprawienie danych nie nastęczało trudności. Charakter niektórych spośród informacji wymaganych obecnie przez PEFS sprawia, że należy je uzupełnić gdy Beneficjent Ostateczny zakończy udział w projekcie (na przykład informacji o tym, czy uczestnik brał udział w projekcie aż do jego zakończenia, a jeżeli opuścił go wcześniej, to z jakiej przyczyny). Wszystkie pozostałe dane najlepiej byłoby zbierać zanim Beneficjent Ostateczny rozpocznie korzystanie ze wsparcia. Przemawia za tym również fakt, że jest to moment najbardziej sprzyjający egzekwowaniu zasady, zgodnie z którą podanie informacji wymaganych przez PEFS jest warunkiem udziału w projekcie.

³⁰ Należy jednak pamiętać, że informacja o adekwatności projektu służy obecnie do wyliczania wskaźniku rezultatu dla Działania 1.6.

³¹ Zgodnie z zakresem danych przekazywanych do systemu PEFS (załącznik do „Wytycznych dla instytucji uczestniczących w realizacji SPO RZL” wersja Nr 6 ze stycznia 2006) informacje o numerze ewidencyjnym bezrobotnego nie są wymagane.

³² To jest fakt, czy wszystkie wymagane dane zostały podane, oraz czy w podanych danych nie występują widoczne braki – na przykład czy numer PESEL nie jest zbyt krótki, czy w adresie nie brakuje na przykład numeru domu etc.

Zaznaczamy, że nie należy naszym zdaniem rezygnować z danych teleadresowych ani z numeru PESEL. PESEL ze względu na swoją unikalność jest informacją kluczową ponieważ umożliwia jednoznaczną identyfikację Beneficjentów Ostatecznych.

Trudności związane z wprowadzaniem przez projektodawców informacji uzyskanych od beneficjentów oraz informacji na temat udzielonego im wsparcia do systemu PEFS.

A) WSPÓŁWYSTĘPOWANIE KILKU WERSJI FORMULARZA PEFS

Nie każdy z problemów opisanych w niniejszym rozdziale dotyczy wszystkich projektodawców, ponieważ korzystają oni z różnych wersji Formularza PEFS do wprowadzania danych.

Do obiegu zostały wprowadzone trzy wersje Formularza PEFS. Generalnie różnice między nimi polegały na tym, że wersja 1 nie posiadała walidacji (to znaczy przyjmowała dane spoza odpowiedniego zakresu), wersja 2.1 została zaopatrzona we wstępną walidację, ale kilka pól nie zostało wyposażonych w słowniki³³, natomiast wersja 2.2 posiadała wprawdzie jeszcze bogatszą walidację, ale słowniki pozostały w niej niekompletne.

Instytucja Zarządzająca nie sformułowała oficjalnej rekomendacji dotyczącej tego, która wersja Formularza PEFS jest aktualnie najlepsza. Instytucja Zarządzająca nie w pełni panowała nad wprowadzaniem formularzy do obiegu: z uzyskanej w niej informacji wynika, że wersję 2.1 wykonawca bazy umieścił na swojej stronie bez uzgodnienia tego z Instytucją Zarządzającą. Pracownicy Instytucji Wdrażających pobierali ten formularz i rozpowszechniali go wśród projektodawców. Gdy Instytucja Zarządzająca zorientowała się w zaistniałej sytuacji, zwróciła się do wykonawcy bazy z prośbą o zdjęcie formularza z jego strony – prośba ta została spełniona.

Funkcjonowanie kilku wersji Formularza, wobec braku jednoznacznych zaleceń na temat tego, która z nich jest najlepsza i zalecana, powoduje wśród Projektodawców pewien chaos:

Później przychodziły modyfikacje kolejnych części PEFS, ale nie dotarło do mnie która wersja formularza jest aktualna. (...) nie do końca było wiadomo, do której z wersji należy wprowadzać dane. [Pracownik Projektodawcy]

³³ „Słownik” oznacza w tym wypadku listę opcji, które mogą zostać wpisane w danym polu.

Rekomendacje:

Kolejne wersje Formularza PEFS powinny być wprowadzane do obiegu przez Instytucję Zarządzającą. Powinien zostać wyznaczony adres (lub adresy), pod którym zawsze można pobrać aktualnie zalecaną wersję Formularza (co nie wyklucza jej udostępniania również na innych stronach, podobnie jak ma to miejsce z generatorem wniosków). Sądzymy, że miejscem takim mogłaby być strona Europejskiego Funduszu Społecznego www.efs.gov.pl.

Rozpowszechnienie wśród Projektodawców informacji o kolejnej wersji Formularza PEFS oraz o tym, skąd należy ją pobrać, będzie kluczowe w przypadku wersji, w której zostaną wprowadzone zmiany dotyczące nie tylko słowników i walidacji, lecz również zakresu zbieranych danych.

B) PROBLEM NIEJEDNOZNACZNOŚCI WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH DANYCH

Projektodawcy nie mają jasności co do niektórych danych wymaganych przez PEFS. Skutkuje to:

- 1) Pozostawianiem niektórych pól Formularza pustych. W rozdziale poświęconym problemom technicznym wskazujemy dwa dalsze problemy, związane z pozostawianiem pustych pól:
 - a) system niekiedy przyjmuje dane niepełne (wystarczy, że wypełniona jest rubryka PESEL)
 - b) w polu niewypełnionym zapisuje się wartość domyślna.
- 2) Uzgadnianiem przez Projektodawcę sposobu wypełniania określonego pola z Instytucją Wdrażającą lub Zarządzającą – ponieważ jednak nie ma pewności, że wszystkie instytucje, do których kierowane są tego rodzaju pytania, udzielają identycznych odpowiedzi (niektórzy Projektodawcy zwracali uwagę na występowanie rozbieżności w interpretacjach), może to powodować brak standaryzacji danych.

Do danych, z których wypełnianiem Projektodawcy mają trudności, należą przede wszystkim:

- **Liczba godzin wsparcia** – wątpliwości budzi na przykład zaliczanie czasu poświęconego na analizę potrzeb Beneficjentów Ostatecznych albo czas spędzony przez Beneficjentów Ostatecznych na szkoleniach Internetowych.

Liczba godzin wsparcia otrzymanego na osobę to iloczyn godzin szkolenia w ciągu dnia i liczby dni. Tylko my jednocześnie w sprawozdaniach jako liczbę godzin wsparcia wliczamy też liczbę godzin jaka została poświęcona na analizę potrzeb Beneficjenta [Ostatecznego]. Doliczamy również czas jaki on spędził na platformie e-learning, bo to też jest czas jaki mu poświęcamy. Są tam dostępni mentorzy, jest to szkolenie na odległość. To nie do końca jest to samo. [Pracownik Projektodawcy]

- **Wartość wsparcia** – dla Projektodawców nie jest jasne, czy do wartości wsparcia należy wliczać koszty administracyjne (na przykład wynagrodzenia księgowej i sekretarki obsługującej projekt) oraz czy suma wsparcia uzyskanego przez wszystkich uczestników musi być równa wartości danego projektu.

Z tego co się dowiedziałam z WUP Warszawa średnia wartość wsparcia jeśli dana osoba uczestniczy w szkoleniu od początku do końca, jest dokładnie taka sama jak wylicza generator przy liczeniu wniosku. A w Ministerstwie mówili, że wartość trzeba samemu wyliczyć, nie bierze się całego personelu, czyli księgowa, sekretarka, jeśli chodzi o szkolenie językowe to tylko wynajem sal i trener. Dla mnie to jest dziwne i też powinno być jakoś sprecyzowane, jak to kwalifikować. [Pracownik Projektodawcy]

- **Pochodzenie** – dla Projektodawców nie jest jasne, który moment życia Beneficjenta Ostatecznego przesądza o jego pochodzeniu: miejsce urodzenia wpisane w akcie notarialnym czy miejsce zamieszkania w pierwszych latach życia
- **Liczba pracowników** – Projektodawcy nie wiedzą czy należy wziąć pod uwagę tylko osoby pracujące na umowę o pracę, czy też wszystkich pracowników.
- **Status na rynku pracy w momencie rozpoczęcia projektu** – dla Projektodawców nie jest jasne, jaką opcję powinni zaznaczyć w wypadku uczestnika projektu, który kwalifikuje się do więcej niż jednej kategorii Beneficjentów Ostatecznych – w omawianym polu Formularza możliwe jest wybranie tylko jednej opcji.

Rekomendacje:

Należy zadbać, żeby Projektodawcy otrzymali wyczerpujące instrukcje precyzujące rodzaj zbieranych danych. Jeżeli w danym przypadku trudno sformułować jednoznaczne, łatwe do zrealizowania instrukcje przemawia to za rezygnacją z danej informacji.

Proponujemy rozważenie następujących rozwiązań:

- Przyjęcie uproszczonego sposobu obliczania wartości wsparcia uzyskanego przez Beneficjenta Ostatecznego w ramach projektu lub zrezygnować ze zbierania tego typu informacji.
- Przyjąć uproszczony sposób wyliczania liczby godzin wsparcia lub zrezygnować ze zbierania tego typu informacji
- Zrezygnować z trudnej do zoperacjonalizowania zmiennej „pochodzenie”, poprzestając na informacji o miejscu zamieszkania
- Proponujemy by informację dotyczącą statusu Beneficjenta Ostatecznego na rynku pracy w momencie rozpoczęcia projektu odnosić do cech Beneficjenta Ostatecznego kwalifikujących go do udziału w projekcie. Formularz powinien dawać możliwość wybrania kilku kategorii.

C) NIEMOŻNOŚĆ WPROWADZENIA ADEKWATNEJ INFORMACJI

Za zbyt wąskie uznawane są w szczególności listy rozwijane dla pól:

- **Zawód** – jest uważana za zdecydowanie zbyt mało rozbudowaną:
W tym momencie moglibyśmy wszystkim wpisać zawód 'inny'.
[Pracownik Projektodawcy]
- **Poziom wykształcenia** – projektodawcy zwracają uwagę, że trudno za jej pomocą zakwalifikować osobę, która studiowała ale nie ukończyła studiów.
- **Stan cywilny** – kafeteria nie zawiera wszystkich możliwych opcji.
- **Rodzaj przyznanego wsparcia** - w formularzu dla instytucjonalnego Beneficjenta Ostatecznego brakuje opcji „szkolenia dla pracowników”.

Ponadto w wypadku liczby pracowników zatrudnianych przez instytucjonalnego Beneficjenta Ostatecznego niemożliwe jest wprowadzenie wartości „0” w wypadku, gdy prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą (i nikogo nie zatrudnia).

Rekomendacje:

Proponujemy:

- rozszerzyć listę zawodów na podstawie Klasyfikacji zawodów i specjalności stosowanej przez GUS - proponujemy zejście na poziom grup określonych kodami czterocyfrowymi
 - należy rozważyć dodanie do listy rozwijanej poziomów wykształcenia opcji „niepełne wyższe” ponieważ rozpoczęcie studiów może znacząco różnicować sytuację Beneficjentów Ostatecznych.
 - w formularzu dla instytucjonalnego Beneficjenta Ostatecznego rozszerzyć rodzaj przyznanego wsparcia o „szkolenia dla pracowników”
 - w formularzu dla instytucjonalnego Beneficjenta Ostatecznego dopuścić możliwość wprowadzania wartości „0”.
- (- rezygnację z pytania o stan cywilny zaproponowaliśmy już w ramach rekomendacji dotyczących przewyższania problemów z podawaniem danych.)

D) PROBLEMY TECHNICZNE

W niniejszym rozdziale nie formułujemy rekomendacji w wypadkach, gdy ograniczają się do oczywistego zalecenia usunięcia wskazanej usterki.

➤ **Danych nie da się wprowadzić, lub nie da się ich wprowadzić poprawnie**

Problemy z uzupełnianiem dotyczą następujących pól formularza:

- **Data** – podczas zapisywania danych pole ulega deformacji. Osoby zajmujące się wprowadzaniem danych opisują problem w następujący sposób:

Data, dwa pierwsze formularze ustawia się jakiś dziwny format, nie wiadomo dlaczego. W trzecim już jest poprawna data. Jeśli wrócę do poprzedniego formularza, to w drugim i pierwszym jest już poprawna data. Jeśli zamknę i znowu wejść to znowu mam ten dziwny format daty, nie wiadomo dlaczego tak się dzieje.

➤ **Brakuje miejsca na wpisywanie danych**

Problemy spowodowane brakiem dostatecznej ilości miejsca na wpisywanie danych dotyczą pól:

- **Nazwisko**
- **Adres** – problem pojawia się w wypadku wsi, której adres obejmuje również nazwę miejscowości, do której rejonu ta wieś należy.
- **Certyfikaty** – problem pojawia się jeżeli Beneficjent Ostateczny otrzymuje więcej niż jedno świadectwo

Rekomendacja:

Proponujemy dodać pole „poczta, jeśli inna niż miejscowość”.

➤ **Wpisana treść znika**

Dysfunkcja wystąpiła w przypadku pól:

- **Pochodzenie** – po otwarciu pliku zdarzało się, że podana odpowiedź „wieś” nie została zapisana.
- **Zadowolenie ze wsparcia** – po otwarciu pliku okazywało się, że odznaczenie pola nie zostało zapisane.
- **Rodzaj przyznanego wsparcia** - po otwarciu pliku okazywało się, że odznaczenie pola nie zostało zapisane.

➤ **Pole niezaznaczone wygląda na zaznaczone**

Respondenci zwrócili uwagę, że wygląd niektórych pól sugeruje, że odpowiedź na dane pytanie została udzielona, mimo że tak nie jest. W rezultacie osoba wprowadzająca dane opierając się na tym błędnym wrażeniu nie wprowadza wymaganej informacji. Zastrzeżenia tego rodzaju powtarzały się w wypadku pól radiowych³⁴, w tym zwłaszcza pola **udział do końca projektu**.

³⁴ „Pole radiowe” oznacza pole „zerojedynkowe”, udzielenie odpowiedzi polega w którego wypadku na zaznaczeniu pola, lub pozostawieniu go niezaznaczonym.

Rekomendacja:

W polach radiowych należy zrezygnować z szarych zaznaczeń, które wprowadzają problemy. Pola takie powinny przyjmować wyłącznie kolor czarny – gdy są zaznaczone – lub biały – gdy są niezaznaczone.

➤ **Nie jest możliwe pozostawienie pustego pola**

1) Pole przyjmuje wartość domyślną, podczas kiedy intencją wprowadzającego było pozostawienie go pustym

- **Stan cywilny** – podczas uzupełniania Formularza PEFS pole „stan cywilny” przyjmuje wartość domyślną, której nie można usunąć w przypadku, gdy Projektodawca nie posiada takich informacji o Beneficjencie Ostatecznym i pole powinno pozostać puste. Skutkuje to wprowadzeniem do systemu błędnych informacji:

W instrukcji jest że jeśli nie wiemy jak wypełnić, to dane pole powinno zostać nie uzupełnione, ale tak jak stan cywilny to nie da się usunąć odpowiedzi wolny, czy żonaty, a powinno się dać.

- **Miejsce zamieszkania** – podobny problem występuje zdaniem Projektodawców w przypadku braku informacji o miejscu zamieszkania Beneficjenta Ostatecznego – Formularz PEFS w przypadku braku odpowiedzi na to pytanie przyjmuje wartość domyślną:

Miejsce zamieszkania: jeśli osoba mi nie powie gdzie mieszka, to powinna być opcja pozostawienia bez wyboru, a tu zawsze się coś odznacza.

2) Formularz nie dopuszcza pozostawienia pustego pola w wypadku, gdy nie ma informacji, którą należałoby w nim podać

- W formularzu dla instytucjonalnego Beneficjenta Ostatecznego nie można zapisać danych bez podania **skróconej (zwyczajowej) nazwy**, mimo że nie każda instytucja taką posiada.

Rekomendacje:

Generalnie powinno się dążyć do ograniczenia sytuacji, w których projektodawcy powinni pozostawić któreś z pól jako puste³⁵. W wypadku pól, w których dopuszcza się taką sytuację, najbezpieczniejszym rozwiązaniem wydaje się przyjęcie zasady wprowadzania (z listy) odpowiedzi „nie dotyczy”, zamiast pozostawiania pola pustym.

W przypadku trzech pól, odnośnie których zgłoszono problemy, proponujemy:

- rozważenie rezygnacji z pól **stan cywilny** (w formularzu dla indywidualnego Beneficjenta Ostatecznego) oraz **skrócona nazwa** (w formularzu dla instytucjonalnego Beneficjenta Ostatecznego)
- uniemożliwienie wprowadzenia do PEFS danych bez informacji o **miejscu zamieszkania**³⁶.

➤ Pola, których nie należy uzupełniać, są aktywne

Wiele wątpliwości Projektodawców przy wypełnianiu formularza PEFS wynika z faktu, że zakres aktywnych pól formularza nie pokrywa się z zakresem informacji, które są zobowiązani wprowadzić³⁷.

Czyli nie ma jasno określone co należy wypełniać, a co nie?

Tak. Powinno być napisane, że nie dotyczy działania tego i tego.

[Pracownik Projektodawcy]

Ten formularz jest ogólnie do całego programu, my nie monitorujemy działań 1.2, 1.3. wyjaśniliśmy to z WUP, że kategorii społecznej nie wypełniamy.

[Pracownik Projektodawcy]

³⁵ Piszemy więcej na ten temat w rekomendacjach dotyczących problemu pól, które są aktywne, mimo, że nie pozostają wypełnione.

³⁶ Porównaj dalsze rekomendacje odnośnie braku (poprawnej) walidacji.

³⁷ Zgodnie z załącznikami do listu Instytucji Zarządzającej do Instytucji Wdrażających z 11.05.2005 (DZF-I-93622-27-AgS/JSz/05) w ramach działań 1.2 i 1.3 SPO RZL nie ma już potrzeby wypełniania rubryk: NIP, stan cywilny, pochodzenie, numer ewidencyjny bezrobotnego, średnia wysokość zasiłku, ostatnio zajmowane stanowisko, ostatnie zatrudnienie według sektorów własności, klient urzędu pracy, sektor gospodarki, w którym osoba znalazła zatrudnienie (wg sektorów ekonomicznych, sektorów własności, statusu zatrudnienia). W ramach działań 1.2 i 1.3 nie należy wypełniać również rubryk „orzeczenie o stopniu niepełnosprawności”, „rodzaj niepełnosprawności” oraz „kategoria społeczna” – dotyczą one tylko działań 1.4, 1.5 i 1.6. Nastąpiła również zmiana w rubryce „liczba miesięcy pozostawania bezrobotnym w ciągu 2 lat” (poprzednio: w ciągu ostatnich 3 lat).

Rekomendacja:

Zdecydowanie rekomendujemy wprowadzenie do formularza PEFS rozwiązania polegającego na wyraźnym blokowaniu pól, których nie należy uzupełniać – w zależności od zaznaczonego w formularzu Działania, w ramach którego projekt był realizowany.

➤ **Brak (poprawnej) walidacji**

1) Formularz przyjmuje dane błędne

- **Miejscowość**

Jeżeli źle się wpisze miejscowość, np. miejscowości, które pisze się z myślnikiem: Busko-Zdrój. Jeżeli się wpisze ze spacją, to program tego w ogóle nie zobaczy. Są dziury w raporcie. W wielu przypadkach program przyjmuje, a później są dziury, bo program przyjmuje dane niepełne. [Pracownik Projektodawcy]

- **Znaki niedozwolone** – na przykład w polu **wartość wsparcia:**

Wartość wsparcia, jeżeli wpiszemy wartość 1.000 zł z kropką po jedynce, to w przypadku importu do zasadniczej bazy danych, system nie przyjmie.

[Pracownik Projektodawcy]

2) Formularz nie wymaga wypełnienia pól, które później są wymagane przy poprawnym imporcie do bazy.

Dane przysyłane w arkuszach są nie kompletne, więc nie dają się poprawnie importować. W większości przypadków udaje się wprowadzić je do bazy, ale są informacje o błędach, nie wiadomo czy przy opracowywaniu danych to się nie wysypie. [Pracownik Instytucji Wdrażającej]

Rekomendacje:

Jakkolwiek niektórzy użytkownicy skarżą się, że nie przyjmowanie przez formularz PEFS niektórych znaków (kropek, przecinków, kresek, odstępów między cyframi) zwiększa pracochłonność przy jego wypełnianiu uważamy, że tego rodzaju walidacja jest konieczna w celu standaryzacji danych. Rozwiązanie problemu powinno naszym zdaniem polegać na wprowadzeniu do formularza PEFS mechanizmu rozpoznawania tego rodzaju błędów już na etapie uzupełniania formularza i uniemożliwienia wprowadzania danych nieprawidłowych. Zakres danych dozwolonych w przypadku poszczególnych objętych walidacją pól powinien być precyzyjnie określony w instrukcji.

Podobnie powinno zostać technicznie uniemożliwione wprowadzenie do PEFS danych z formularza, w którym nie wypełniono wszystkich wymaganych pól.

➤ **PEFS błędnie przyporządkowuje miejscowości do powiatów**

- **Kod - miejscowość – powiat** jak wynika z rozmów z użytkownikami systemu w PEFS przyporządkowywanie powiatów do miejscowości i kodów jest często niepoprawne.

Rekomendacja:

Alternatywą wobec poprawienia algorytmu przyporządkującego miejscowości do powiatów jest wprowadzenie w formularzu rubryki „powiat”, którą wypełnialiby sami projektodawcy.

➤ **Propozycje udogodnień technicznych**

Na podstawie rozmów z użytkownikami systemu dodatkowo rekomendujemy wprowadzenie następujących udogodnień technicznych:

- 1) **automatyczne zliczanie wartości wsparcia** – wyposażenie pola wartość wsparcia w funkcję zliczającą kwoty podane w zakładce Szczegóły wsparcia, w celu wyeliminowania błędów wynikających z niepoprawnego sumowania odpowiednich wartości przez projektodawców
- 2) **alfabetyczne uszeregowanie opcji na listach rozwijanych** – w celu ułatwienia ich odszukiwania

- 3) **alfabetyczne uszeregowanie Beneficjentów Ostatecznych w zbiorze** – ułatwiające wyszukanie Beneficjenta Ostatecznego na przykład w razie potrzeby poprawienia danych, które go dotyczą
- 4) **wprowadzenie opcji wyszukiwania Beneficjentów Ostatecznych**, zwłaszcza po nazwisku, numerze PESEL (w wypadku indywidualnych Beneficjentów Ostatecznych) i NIP (w wypadku instytucjonalnych Beneficjentów Ostatecznych)
- 5) **dostosowanie formatu pól do formatu wprowadzanych numerów** - w wypadku NIP i kodu pocztowego:
Powinno być że wpisuje trzy cyfry i wyskakuje mi myślnik, wpisuje kolejne trzy.
- 6) **wprowadzenie możliwości importowania do PEFS danych o osobach bezrobotnych z systemów PULS i RUBIKOM.**

Przekazanie przez projektodawców pliku z danymi o Beneficjentach Ostatecznych do Instytucji Wdrażającej oraz dołączenie przekazanych danych do bazy PEFS.

➤ **Zbędne integrowanie zbiorów danych przez Projektodawców**

Najjaskrawszym napotkanym przez nas przykładem dysfunkcji spowodowanej niedostateczną wiedzą użytkowników PEFS o sposobie funkcjonowania systemu było powtarzające się wśród Projektodawców przekonanie, że jeżeli realizują projekt z udziałem kilku swoich oddziałów, to przed przekazaniem danych do Instytucji Wdrażającej są zobowiązani połączyć dane przekazane przez poszczególne oddziały w jeden plik. Wobec braku możliwości przeprowadzenia tej operacji automatycznie niepotrzebnie poświęcali czas na pracochłonne ponowne wprowadzanie danych do systemu:

Jesteśmy w Komendzie Głównej, ale dostajemy dane z województw, a województwa dostają dane jeszcze z jednostek podległych. (...) za każdym razem trzeba przepisywać to od nowa. Jeżeli województwo dostaje [dane] od 5 jednostek, które realizują projekt, to oni muszą te 5 jednostek wpisać w osobny arkusz. [Pracownik Projektodawcy]

Największy problem jest z importowaniem danych. Mamy kilka jednostek i nie ma opcji, żeby te dane scalić w jedno automatycznie. Jeśli ktoś ma w województwie 580 osób, to musi wklepywać 580 osób. [Pracownik Projektodawcy]

Rekomendacja:

Podkreślamy nieodzowność opracowania i upowszechnienia wśród użytkowników PEFS instrukcji precyzyjnie opisującej funkcjonowanie systemu i rodzaj czynności, do których wykonania są zobowiązani użytkownicy z różnych poziomów.

➤ **Problemy z brakami danych lub danymi błędnymi**

Formularz PEFS, którym posługują się Projektodawcy przyjmuje dane niepełne lub błędne, skutkiem tego są problemy z wczytywaniem danych pojawiające w Instytucji Wdrażającej. W trakcie wczytywania danych do bazy Instytucja Wdrażająca może zignorować komunikaty o błędach ponieważ system daje taką możliwość. Problem brakujących lub niepełnych danych stawia pod znakiem zapytania wiarygodność przeprowadzanych na ich podstawie analiz.

Informacji, które otrzymujemy nie da się tego zaimportować, trzeba wszystko skorygować. Są błędy typu przecinki wstawione w cyfrach, wszystkie te błędy powodują, że to nie działa. [Pracownik Instytucji Wdrażającej]

Dobrze by było gdyby PEFS nie przyjmował [danych] gdy jest coś wypełnione źle lub jeśli punkt nie jest wypełniony (...). Żeby były pewne punkty przymusowe do wypełnienia. A PEFS jest taki, że nawet jeśli Beneficjent czegoś nie wypełni, to do PEFS się wczyta. [Pracownik Instytucji Wdrażającej]

Rekomendacja:

Odpowiedzią na ten problem jest wprowadzenie odpowiedniej walidacji – porównaj rekomendację odnośnie problemu „brak (poprawnej) walidacji”.

➤ **Problemy techniczne**

a) de-formatowanie danych podczas przekazywania

Jeśli chodzi o importowanie danych do aplikacji PEFS to pliki które przesyłamy do Beneficjentów Ostatecznych, przy zgrywaniu na nośnik elektroniczny przeformatowują datę jaka jest wprowadzana. Tam jest jakiś inny format daty, który jest nie adekwatny do tego co się wpisuje. Pojawiają się problemy ze znikaniem daty.

[Pracownik Instytucji Wdrażającej]

b) kłopoty z importem danych

Pojawiają się problemy z importowaniem danych wynikające ze złego formatowania danych w kolumnach zawierających dane liczbowe (na przykład PESEL, nr domu), które w części rekordów przyjmują format liczbowy, a w innych format tekstowy:

Nie czyta PESEL nie wiadomo z jakiego powodu i nie chce zaimportować żadnych danych.

[Pracownik Instytucji Wdrażającej]

➤ **Potrzeba zabezpieczania danych**

Użytkownicy PEFS zgłaszają potrzebę korzystania z zabezpieczeń przed przypadkowym usunięciem danych:

Żeby były zabezpieczenia przed takim łatwym usunięciem danych już wprowadzonych. Hasła, kopie. Może są takie, tylko wszyscy użytkownicy mają za dużo uprawnień.

[Pracownik Instytucji Wdrażającej]

Trudności w wykorzystywaniu przez Instytucję Wdrażającą danych, które wprowadziła do bazy PEFS.

System PEFS powstawał zanim podjęto decyzję, że ewaluacja będzie przeprowadzana przez Instytucję Zarządzającą. Doprowadziło to do nierównowagi w zakresie ponoszonych kosztów i uzyskiwanych korzyści na poziomie Instytucji Wdrażającej. W Instytucjach Wdrażających działają komórki odpowiedzialne za monitoring projektów oraz ewaluację, które są zainteresowane raportami na podstawie zbieranych przez PEFS danych. Tymczasem nawet na poziomie Instytucji Zarządzającej brakuje osób, które biegle potrafią posługiwać się bazą. Zarówno pracownicy Instytucji Wdrażających jak i pracownicy Instytucji Zarządzającej nie posiadają umiejętności filtrowania danych, która jest konieczna przy sporządzaniu raportów.

Rekomendacja:

Wskazane jest, żeby Instytucje Wdrażające mogły czerpać z funkcjonowania systemu PEFS jak najwięcej korzyści. Należy precyzyjnie określić jakie raporty można sporządzać na podstawie danych zaczerpniętych z PEFS i sformułować dokładne instrukcje, jak uzyskać poszczególne rodzaje raportów przy pomocy aplikacji wbudowanych w bazę. Bardziej szczegółowe rekomendacje w tym zakresie zostały sformułowane w rozdziale Dostosowanie PEFS do proponowanych celów: Podzbiory i zestawienia.

Trudności związane z losowaniem przez Instytucję Wdrażającą Beneficjentów Ostatecznych do badania ankietowego, przekazaniem danych zewnętrznej instytucji badawczej oraz włączeniem danych pochodzących z ankietowania do bazy PEFS.

Przekazywanie danych Beneficjentów Ostatecznych wylosowanych do badania ewaluacyjnego zewnętrznej agencji badawczej odbyło się jak dotąd jednokrotnie w ramach badania pilotażowego przeprowadzonego przez Agencję Badań Rynku „Opinia”. Doświadczenia Agencji „Opinia” pozwalają stwierdzić występowanie w trakcie realizacji badania następujących problemów:

- niektóre Instytucje Wdrażające do momentu przeprowadzenia badania nie wprowadziły danych Beneficjentów Ostatecznych do PEFS, co wymagało zmodyfikowania wyjściowego algorytmu doboru próby i w konsekwencji obniżyło reprezentatywność próby
- z losowania nie zostali wykluczeni Beneficjenci Ostateczni, którzy przegrali uczestnictwo w projekcie przed zakończeniem projektu ³⁸
- błędne przeprowadzenie losowania – w co najmniej jednej Instytucji Wdrażającej do losowania nie został użyty odpowiedni formularz zawierający treść pytań ankietowych, co uniemożliwiło automatyczne wprowadzenie do bazy PEFS informacji o Beneficjentach Ostatecznych uzyskanych w wyniku badania;
- nastąpiło opóźnienie w realizacji badania spowodowane długim obiegiem dokumentów wymaganych ze względu na przekazanie danych osobowych Beneficjentów Ostatecznych.

³⁸ Techniczne powody wystąpienia tej nieprawidłowości omawiamy w rozdziale Dostosowanie PEFS do proponowanych celów: selekcjonowanie ze względu na moment zakończenia udziału w projekcie.

Rekomendacje:

W celu ułatwienia Instytucjom Wdrażającym wprowadzania danych należy przede wszystkim poprawić funkcjonalność bazy PEFS – szczegółowe zalecenia w tym zakresie zostały sformułowane we wcześniejszej części raportu. Wskazane wydaje się również monitorowanie przez Instytucję Zarządzającą postępów Instytucji Wdrażających we wprowadzaniu danych do PEFS.

Należy wprowadzić opcje filtrowania danych w celu losowania próby – szczegółowe zalecenia w tej sprawie zostały sformułowane w rozdziale Dostosowanie PEFS do proponowanych celów: Podzbiory i zestawienia.

Wskazane jest również przeszkolenie pracowników Instytucji Wdrażających odpowiedzialnych za przeprowadzenie losowania respondentów. Innym rozwiązaniem jest proponowana wcześniej centralizacja bazy.

Ograniczona użyteczność wyników badania dla Instytucji Wdrażających

Przeprowadzenie pilotażowego badania umożliwiło zidentyfikowanie oczekiwań Instytucji Wdrażających wobec Instytucji Zarządzającej w zakresie badania Beneficjentów Ostatecznych. Instytucje Wdrażające zwracają uwagę, że na podstawie badania Beneficjentów Ostatecznych przeprowadzonego w obecnej postaci uzyskają tylko ogólną informację o tym jak postępuje realizacja projektów. Powodem niezadowolenia Instytucji Wdrażających jest niedostosowanie badania do ich potrzeb i brak konsultacji na etapie przygotowania badania w zakresie:

- doboru próby
- metody realizacji wywiadów z Beneficjentami Ostatecznymi
- poziomu, na którym będą przeprowadzane analizy
- rodzaju przeprowadzanych analiz.

Zdaniem przedstawicieli Instytucji Wdrażających ważną kwestią jest również stworzenie planu określającego sposób przeprowadzenia ewaluacji SPO RZL bardziej szczegółowego, niż obecnie istniejący Plan Oceny SPO RZL, w którym nie sprecyzowano w dostatecznym stopniu zakresu ewentualnych badań tematycznych ani rodzaju analiz, które zostaną przeprowadzone. Brak takiego planu paraliżuje działania tych Instytucji Wdrażających, które byłyby w stanie prowadzić monitoring i ewaluację również we własnym zakresie.

Rekomendacja:

Jakkolwiek pełne zaspokojenie oczekiwań Instytucji Wdrażających w zakresie wyników badań zleczanych przez Instytucję Zarządzającą może okazać się niemożliwe³⁹, cykliczne konsultowanie zakresu badań zleczanych przez Instytucję Zarządzającą z instytucjami Wdrażającymi jest (tym bardziej) wskazane. Współpraca poszczególnych instytucji umożliwiłaby zapewnienie komplementarności zleczanych przez nie projektów badawczych, a tym samym stwarzałaby szansę projektowania rozwiązań zwiększających skuteczność SPO RZL w oparciu o dane pochodzące z badań różniących się rodzajem analiz i poziomem szczegółowości.

³⁹ Przede wszystkim dlatego, że badania umożliwiające formułowanie konkluzji odnośnie wdrażania SPO RZL na poziomie poszczególnych województw byłyby zdecydowanie bardziej kosztowne.

ZAŁĄCZNIK: ZAKRES DANYCH FORMULARZA PEFS - SUGESTIE ZMIAN

(Na podstawie wersji 2.2 formularza do wprowadzania danych)

Znaczenie zastosowanych symboli:

- + + zdecydowane zalecenie pozostawienia pola
 - + zalecenie pozostawienia pola
 - zalecenie usunięcia pola
 - - zdecydowane zalecenie usunięcia pola
 - * zalecenie zastąpienia pola innym
 - zalecenie dodania pola, którego obecnie nie ma w formularzu
- odnośnie niektórych pól nie formułujemy rekomendacji co do ich pozostawienia lub usunięcia
- WSA** (wartość sprawdzana automatycznie) zalecenie, żeby wpisywana wartość była sprawdzana automatycznie
- PO** (pole opcjonalne) zalecenie umożliwienia użytkownikowi wstawienia z listy opcji „nie dotyczy”
- POA** (pole opcjonalne automatyczne) zalecenie, żeby system wstawiał opcję „nie dotyczy”, jeżeli wynika to z wcześniej wypełnionych pól
- DF** (dostosuj format) zalecenie dostosowania formatu pola do formatu wpisywanego numeru – na przykład w przypadku kodu pocztowego: __ - _ _ _

Ogólne zalecenia dotyczące list rozwijanych:

- Opcje na listach rozwijanych powinny być uszeregowane alfabetycznie.
- Warto przyjąć zasadę, żeby przy kolejnych modyfikacjach formularza uzupełniać listy rozwijane o opcje, które były często wpisywane jako „inne”.

Dane projektu:

Nazwa pola	Komentarze
<i>Numer projektu</i>	+ +
<i>Tytuł projektu</i>	+ +
<i>Działanie</i>	+ +
<i>Schemat</i>	+ +

Instytucjonalny Beneficjent Ostateczny:

Nazwa zakładowki	Nazwa pola	Komentarze
	<i>Nazwa instytucji</i>	+ +
	<i>Nazwa skrócona (zwyczajowa)</i>	–
	<i>Regon</i>	+ +
	<i>Kod pocztowy</i>	+ + DF
	<i>Województwo</i>	+ +
	<i>Powiat</i>	→ WSA na podstawie województwa
	<i>Gmina</i>	→ WSA na podstawie powiatu
	<i>Miejscowość</i>	WSA na podstawie gminy
	<i>Poczta (jeśli inna, niż miejscowość)</i>	→ PO
	<i>Miasto/wieś</i>	* <i>Wielkość miejscowości (lista rozwijana): wieś miasto do 20 tys. mieszkańców miasto 20 tys. – 49 tys. mieszkańców miasto 50 tys. – 99 tys. mieszkańców miasto 100 tys. – 199 tys. mieszkańców miasto 200 tys. – 499 tys. mieszkańców miasto pow. 500 tys. mieszkańców</i>
	<i>Ulica</i>	+ +
	<i>Nr domu</i>	+ +
	<i>Nr lokalu</i>	+ +
	<i>Telefon kontaktowy</i>	+ +
	<i>Adres poczty elektronicznej</i>	+ + PO
	<i>NIP</i>	+ + DF
	<i>Regon</i>	+ + DF
	<i>KRS lub nazwa innego rejestru właściwego</i>	+
	<i>Nr KRS (lub w innym rejestrze)</i>	+
	<i>Typ instytucji (status prawny)</i>	+ +
	<i>Wpisać status prawny (jeśli inny)</i>	+ +
	<i>Imię</i>	+ +
	<i>Nazwisko</i>	+ +
	<i>Telefon kontaktowy</i>	+ +
	<i>Adres poczty elektronicznej</i>	+ PO
	<i>Liczba zatrudnionych pracowników</i>	+ + dodać opcję: 0
	<i>Charakterystyka (typ) prowadzonej działalności</i>	+ +
	<i>Wpisać typ (jeśli inny)</i>	+ +
	<i>Liczba uczniów / wychowanków</i>	

Szczegóły wsparcia	Rodzaj otrzymanego wsparcia	+ + dodać opcję: <i>szkolenia dla pracowników</i> opcje listy rozwijanej powinny być każdorazowo determinowane przez <i>Działanie</i> lub <i>Schemat</i>
	Wpisać wsparcie (jeśli inne)	+ +
	Wartość otrzymanego wsparcia ogółem	uproszczyć sposób obliczania albo -- --
	Liczba godzin otrzymanego wsparcia	uproszczyć sposób obliczania albo -- --
	Liczba pracowników, do których adresowane było wsparcie	+
	Data rozpoczęcia udziału w projekcie	+ +
Data przewidywanego zakończenia udziału w projekcie	+ +	

Indywidualny Beneficjent Ostateczny (Pracownik):

Nazwa zakładki	Nazwa pola	Komentarze
	Nazwisko	+ + zwiększyć liczbę możliwych do wpisania znaków
	Imię (imiona)	+ +
	PESEL	+ + DF
	Wiek	+ + WSA na podstawie PESEL
	Płeć	+ + WSA na podstawie PESEL
	Kod pocztowy	+ + DF
	Województwo	++
	Powiat	→ WSA na podstawie województwa
	Gmina	→ WSA na podstawie powiatu
	Miejscowość	WSA na podstawie gminy
	Poczta (jeśli inna, niż miejscowość)	→ PO
	Miasto/wieś	* <i>Wielkość miejscowości (lista rozwijana): wieś miasto do 20 tys. mieszkańców miasto 20 tys. – 49 tys. mieszkańców miasto 50 tys. – 99 tys. mieszkańców miasto 100 tys. – 199 tys. mieszkańców miasto 200 tys. – 499 tys. mieszkańców miasto pow. 500 tys. mieszkańców</i>
	Ulica	+ +
	Nr domu	+ +
	Nr lokalu	+ +

	<i>Telefon domowy</i>	+ + PO jeżeli został podany telefon komórkowy
	<i>Telefon komórkowy</i>	+ + PO jeżeli został podany telefon domowy
	<i>Adres poczty elektronicznej</i>	+ PO
	<i>Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności</i>	POA na podstawie <i>Działanie</i>
	<i>Rodzaj niepełnosprawności</i>	POA na podstawie <i>Działanie</i>
	<i>Wykształcenie</i>	+ + dodać opcję: <i>tzw. niepełne wyższe</i>
	<i>Liczba godzin wsparcia</i>	uprościć sposób obliczania albo --
	<i>Wartość wsparcia</i>	uprościć sposób obliczania albo --
	<i>Data rozpoczęcia udziału</i>	+ +
	<i>Data zakończenia udziału</i>	+ +
	<i>Pochodzenie</i>	--
	<i>Nazwa instytucji, organizacji lub przedsiębiorstwa</i>	+ +
	<i>Zawód wykonywany</i>	+ zmodyfikować listę rozwijaną dostosowując ją do klasyfikacji zawodów GUS
	<i>Wpisz zawód jeśli inny</i>	+ POA na podstawie <i>Zawód wykonywany</i>
	<i>Stanowisko</i>	+
	<i>Okres zatrudnienia w tej samej instytucji, organizacji lub przedsiębiorstwie</i>	+
<i>Szczegóły wsparcia</i>	<i>Rodzaj przyznanego wsparcia</i>	+ + wyposażyc pole w odpowiednią listę rozwijaną opcje listy rozwijanej powinny być każdorazowo determinowane przez <i>Działanie</i> lub <i>Schemat</i>
	<i>Wpisz wsparcie jeśli inne</i>	+ + POA na podstawie <i>Rodzaj przyznanego wsparcia</i>
	<i>Wartość wsparcia</i>	uprościć sposób obliczania albo --
	<i>Zadowolony ze wsparcia</i>	--
	<i>Szkolenia adekwatne?</i>	-
	<i>Projekt adekwatny?</i>	-
	<i>Zgoda na przetwarzanie?</i>	+ +
	<i>Uzyskane kwalifikacje, dyplomy, zaświadczenia</i>	-

Indywidualny Beneficjent Ostateczny (Bezrobotny):

Nazwa zakładki	Nazwa pola	Komentarze
	<i>Nazwisko</i>	+ + zwiększyć liczbę możliwych do wpisania znaków
	<i>Imię (imiona)</i>	+ +
	<i>PESEL</i>	+ + DF
	<i>Wiek</i>	+ + WSA na podstawie PESEL
	<i>Płeć</i>	+ + WSA na podstawie PESEL
	<i>Kod pocztowy</i>	+ +
	<i>Województwo</i>	++
	<i>Powiat</i>	→ WSA na podstawie województwa
	<i>Gmina</i>	→ WSA na podstawie powiatu
	<i>Miejscowość</i>	WSA na podstawie gminy
	<i>Poczta (jeśli inna, niż miejscowość)</i>	→ PO
	<i>Miasto/wieś</i>	* <i>Wielkość miejscowości (lista rozwijana):</i> <i>wieś</i> <i>miasto do 20 tys. mieszkańców</i> <i>miasto 20 tys. – 49 tys. mieszkańców</i> <i>miasto 50 tys. – 99 tys. mieszkańców</i> <i>miasto 100 tys. – 199 tys. mieszkańców</i> <i>miasto 200 tys. – 499 tys. mieszkańców</i> <i>miasto pow. 500 tys. mieszkańców</i>
	<i>Ulica</i>	+ +
	<i>Nr domu</i>	+ +
	<i>Nr lokalu</i>	+ +
	<i>Telefon domowy</i>	+ + PO jeżeli został podany telefon komórkowy
	<i>Telefon komórkowy</i>	+ + PO jeżeli został podany telefon domowy
	<i>Adres poczty elektronicznej</i>	+ PO
	<i>Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności</i>	POA na podstawie działania
	<i>Rodzaj niepełnosprawności</i>	POA na podstawie działania
	<i>Wykształcenie</i>	+ + dodać opcję: tzw. <i>niepełne wyższe</i>

	<i>Kategoria społeczna</i>	<i>POA na podstawie Działanie</i>
	<i>Liczba godzin wsparcia</i>	uprościć sposób obliczania albo --
	<i>Wartość wsparcia</i>	uprościć sposób obliczania albo --
	<i>Data rozpoczęcia udziału w projekcie</i>	+ +
	<i>Data zakończenia udziału w projekcie</i>	+ +
	<i>Pochodzenie</i>	--
<i>Dane bezrobotnego</i>	<i>Nr ewidencyjny bezrobotnego</i>	
	<i>NIP</i>	DF
	<i>Stan cywilny</i>	-
	<i>Opieka nad dziećmi do lat 7?</i>	+ +
	<i>nad osobą zależną</i>	+ + jest: <i>nad osobą zależną</i> lepiej: <i>nad inną osobą zależną</i>
	<i>Okres pobierania zasiłku</i>	-
	<i>Średnia wysokość zasiłku</i>	-
	<i>Bezrobotny przez</i>	+
	<i>Zawód wykonywany (wcześniej lub obecnie)</i>	+ + jest: <i>(wcześniej lub obecnie)</i> lepiej: <i>(ostatnio lub obecnie)</i> zmodyfikować listę rozwijaną dostosowując ją do klasyfikacji zawodów GUS
	<i>Wpisz zawód jeśli inny</i>	+ PO
	<i>Ostatnio zajmowane stanowisko</i>	+
	<i>Klient urzędu pracy?</i>	
	<i>Projekt adekwatny?</i>	--
	<i>Udział osoby do końca projektu?</i>	+ +
	<i>Zgoda na przetwarzanie?</i>	+ +
	<i>Powód wycofania się z proponowanej...</i>	+ +
	<i>Wpisz powód jeśli inny</i>	+ +
	<i>Uzyskane kwalifikacje, dyplomy, zaświadczenia</i>	-
	<i>Status na rynku pracy w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie</i>	+ wyposażyć pole w listę rozwijaną determinowaną każdorazowo przez <i>Schemat</i>
	<i>Wpisz status jeśli inny</i>	+ POA na podstawie <i>Statusu na rynku pracy w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie</i>

<i>Szczegóły wsparcia</i>	<i>Rodzaj przyznanego wsparcia</i>	+ + opcje listy rozwijanej powinny być każdorazowo determinowane przez <i>Działanie</i> lub <i>Schemat</i>
	<i>Wpisz wsparcie jeśli inne</i>	+ + POA na podstawie rodzaju przyznanego wsparcia
	<i>Wartość przyznanego wsparcia (ogółem)</i>	uprościć sposób obliczania albo --
	<i>Wartość przyznanego wsparcia (w odniesieniu do rodzaju wsparcia)</i>	uprościć sposób obliczania albo --
	<i>Rodzaj przyznanego wsparcia towarzyszącego</i>	+ + PO opcje listy rozwijanej powinny być każdorazowo determinowane przez <i>Działanie</i> lub <i>Schemat</i>
	<i>Wpisz wsparcie towarzyszące jeśli inne</i>	+ + POA na podstawie przyznanego wsparcia towarzyszącego
	<i>Wartość przyznanego wsparcia towarzyszącego</i>	uprościć sposób obliczania albo --
	<i>Zadowolony ze wsparcia?</i>	--
<i>Zatrudnienie</i>	<i>Ostatnie zatrudnienie wg: sektorów ekonomicznych...</i>	
	<i>...sektorów własności</i>	
	<i>...statusu zatrudnienia</i>	
	<i>...inny</i>	
	<i>Status na rynku pracy w momencie zakończenia udziału w projekcie</i>	
	<i>Wpisz status jeśli inny</i>	
	<i>Sektor gospodarki w którym osoba znalazła zatrudnienie według:</i>	
	<i>...sektorów ekonomicznych</i>	
	<i>...sektorów własności</i>	
<i>...statusu zatrudnienia</i>		
<i>...inny</i>		